
MELLOMKIRKELIG RÅD

OSLO

27.-28.5.98

Saksliste

Sak MKR 18/98

**ÅRSMELDING FOR DE SENTRALKIRKELIGE RÅD
1997**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

50 EAST LAKE STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60607

TEL: 773-707-3000 FAX: 773-707-3001

WWW.CHICAGO.PRESS.EDU

© 2004 THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

ALL RIGHTS RESERVED

PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ISBN 0-226-01311-1

HARDCOVER \$45.00

PAPERBACK \$25.00

9 780226 013111

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

0 226 01311 1

MELLOMKIRKELIG RÅD

OSLO

27-28 MAI 1998

MKR-SAK 18/98

ÅRSMELDING FOR DE SENTRALKIRKELIGE RÅD

Saksbehandler

Generalsekretær

Vedlagt denne saken ligger to dokument:

- Helhetsvurdering av de sentralkirkelige råds virksomhet 1997
- Melding om utført arbeid i henhold til Virksomhetsplan 1997

I saksframlegget fra underdirektøren redegjøres det for bakgrunn og motiv for den form som årsmeldingen nå har fått og for de vedlegg som følger Årsmeldingen til Kirkemøtet.

På grunn av den store mengde papir sendes disse vedleggene ikke ut til MKR nå, men vil være tilgjengelig på møtet. Etter Kirkemøtet blir som kjent hele pakken bundet inn og sendt ut til Rådets medlemmer.

Mellomkirkelig Råd bør se på formen som denne Årsmelding har fått blant annet utfra paragraf 3 a i statutter for Mellomkirkelig Råd. Her heter det at Rådet skal framlegge sin årsmelding for Kirkemøtet. Hva er - i forhold til de dokumenter som foreligger - helt konkret nå MKRs Årsmelding for 1997?

I den løpende tekst er det for lesingens skyld satt en markeringsstrek i margen der hvor Årsmeldingens helhetsvurdering omtaler arbeid som MKR har vært ansvarlig for (en strek) og der hvor MKR og ett av de andre to rådene har vært ansvarlige sammen (to streker).

I Meldingen om utført arbeid går det fram av teksten hvilke råd som har utført de konkrete oppgavene.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig Råd vedtar Årsmeldingen for Rådets virksomhet for 1997 med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Råd, utvalg m.m	Møtested	Møtedato
Mellomkirkelig Råd	Oslo	27. - 28.05.98
Samisk kirkeråd	Grong	14. - 15.05.98
Kirkerådet	Oslo	04. - 05.06.98
Kirkemøtet	Bergen	08. - 13.11.98

Saksbehandler: Gerd Karin Røsæg/Johns Lodberg

Sak nr. MKR 18/98
 Sak nr. SKR 08/98
 Sak nr. KR 15/98
 KM

ÅRSMELDING 1997

Bakgrunn

I henhold til regler for Kirkerådets virksomhet (Kgl.res. av 13.9.1985, § 2-8) skal Kirkerådet legge frem en melding for Kirkemøtet. Denne er av Kirkemøtet tatt til orientering. Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd skal i henhold til statuttene vedtatt av Kirkemøtet (§ 3 a) legge frem årsmelding til godkjenning.

Saksorientering

Årsmeldingen for 1997 er i likhet med meldingene for 1995 og 1996 lagt opp som en samredigert melding for Kirkerådet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd.

Komiteen som på Kirkemøtet 1997 hadde den samredigerte melding for 1996 til behandling, avga følgende generelle kommentar:

Komiteen konstaterer at oppsettet med en samredigering av de tre rådernes virksomhet fungerer i henhold til de intensjoner som lå til grunn da denne sammenstilling ble bestemt. Meldingen bidrar i sin form til en god oversikt over den samlede virksomhet - og det arbeid som er utført av det enkelte råd. Stikkordsregisteret som er lagt inn i årsmeldingen, gir god hjelp til å finne fram til enkeltsaker.

De sentralkirkelige rådets virksomhet i 1996 er basert på hovedmål og delmål vedtatt av Kirkemøtet. Som et overordnet utgangspunkt for komiteens vurdering av virksomheten kunne det være ønskelig at disse mål var tatt med i

meldingen. Når det gjelder meldingen januar - september, vil komiteen anmode om at den sendes ut for Kirkemøtet.

I den innledende del av årsmeldingen der de enkelte rådene selv vurderer sin virksomhet, er det ønskelig med en mer helhetlig form for beskrivelse. Innholdsmessig må hovedvekten ligge på en evaluering av sentrale sider i arbeidet - knyttet opp mot meldingens faktadel. Den innledende delen er stedvis blitt for utførlig og argumenterende. (Komite B)

Til grunn for årsmeldingen for de sentralkirkelige råds virksomhet i 1997 ligger den omforente "Virksomhetsplan for 1997". Virksomhetsplanen er et uttrykk for de oppgaver rådene har prioritert sett i forhold til "Måldokumentet for 1997-2000" som Kirkemøtet 1996 vedtok.

Årsmeldingen bygger videre på Melding om de sentralkirkelige råds virksomhet for perioden 1. januar - 30. september 1997 - som ble fremlagt for og tatt til orientering av Kirkemøtet 1997.

Denne melding er blitt oppdatert til å omfatte hele 1997 - og inngår som årsmeldingens faktadel.

Meldingen i 1996 inneholdt både helhetsvurdering av den samlede virksomhet og det enkelte råds vurdering av egen virksomhet.

Som det fremgår av ovenstående kommentar fra komite B, var man ikke tilfreds med formen på sistnevnte. I meldingen for 1997 har man derfor valgt å samordne evalueringene i en felles helhetsvurdering.

I tillegg til de faste vedlegg er det, etter henstilling fra komite B - tatt med de av Kirkemøtet vedtatte hovedmål, delmål og prioriteringer for de sentralkirkelige råds virksomhet 1997-2000.

Årsmeldingen for 1997 har følgende hoveddisposisjon:

- I. Helhetsvurdering av de sentralkirkelige råds virksomhet 1997
- II. Kirkemøtet 1997
- III. Melding om utført arbeid i henhold til Virksomhetsplan 1996 (faktadel)
- IV. Vedlegg:
 1. Hovedmål, delmål, prioriteringer 1997-2000
 2. Rådenes sammensetning
 3. Nemnder og utvalg
 4. Sekretariatet

5. Representasjon i styrer, råd og utvalg
6. Utgivelser/rundskriv
7. Uttalelser
8. Rapporter
9. Årsmelding fra Kirkens U-landsinformasjon (føreligger mai 1998)
10. Rapport 1994-97 fra arbeidet i "Samarbeidsråd for Menighet og Misjon"

V. Stikkordsregister

VI. Liste over kirkelige forkortelser

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet godkjenner meldingen om virksomheten 1997 med de merknader som er fremkommet i møtet.
2. Kirkerådet anbefaler overfor Kirkemøtet følgende vedtak:

På grunnlag av den samredigerte årsmelding 1997 for Kirkerådet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd tar Kirkemøtet Kirkerådets melding om virksomheten til orientering og godkjenner meldingen om virksomheten for Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd.
3. Den endelige samredigerte årsmelding oversendes Kirkedepartementet.

*

INNHOOLD

1.	HELHÉTSVURDERING AV DE SENTRALKIRKELIGE RÅD's VIRKSOMHET	
2.	KIRKEMØTET 1997	
3.	MELDING OM UTFØRT ARBEID I HENHOLD TIL VIRKSOMHETSPLAN 1997	
-	Strategi og styring	(Pkt. 1-14)
-	Kirkeordningsspørsmål	(Pkt. 15-19)
-	Økonomi/personell	(Pkt. 20-28)
-	Gudstjenesteliv, liturgi og kirkemusikk	(Pkt. 29-36)
-	Undervisning/utdanning	(Pkt. 37-48)
-	Økumenikk	(Pkt. 49-56)
-	Misjon, evangelisering og religionsdialog	(Pkt. 57-61)
-	Diakoni	(Pkt. 62-68)
-	Samfunnsspørsmål	(Pkt. 69-77)
-	Internasjonale spørsmål	(Pkt. 78-81)
-	Ungdom	(Pkt. 82-88)
-	Kvinnespørsmål	(Pkt. 89-93)
-	Samisk kirkeliv	(Pkt. 94-111)
-	Informasjon	(Pkt. 112)
-	Administrasjon	(Pkt. 113-114)
-	Medlemskap, organisasjon og valg	(Pkt. 115-120)
-	Økonomiforvaltning	(Pkt. 121-127)
-	Kvalitetssikring og kompe- tanseutvikling	(Pkt. 128-143)
-	Informasjon	(Pkt. 144-145)
-	Intern administrasjon	(Pkt. 146-150)
-	Menigheter og bispedømmer	(Pkt. 151-156)
-	Kirkens embete og råd	(Pkt. 156)
-	Andre sentrale kirkelige instanser	(Pkt. 157-160)
-	Frivillige kristelige og humanitære organisasjoner	(Pkt. 161-165)
-	Økumenisk samarbeid i Norge	(Pkt. 166-167)
-	Nordisk samarbeid	(Pkt. 168-169)

- Samarbeid med kirker i andre regioner og gjennom internasjonale organisasjoner (Pkt. 170-178)

4. VEDLEGG

1. Hovedmål, delmål, prioriteringer 1997-2000
2. Rådenes sammensetning
3. Nemnder og utvalg
4. Sekretariatet
5. Representasjon i styrer, råd og utvalg
6. Utgivelser/rundskriv
7. Uttalelser
8. Rapporter
9. Årsmelding for Kirkens U-landsinformasjon 1997
10. Rapport 1994-97 fra arbeidet i "Samarbeidsråd for Menighet og Misjon"

5. STIKKORDSREGISTER

6. LISTE OVER KIRKELIGE FORKORTELSER

*

HELHETS VURDERING AV DE SENTRALKIRKELIGE RÅDS VIRKSOMHET

Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og
åpen folkekirke

Innledning

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd har både i fellesskap og på hver sine felt også i dette året arbeidet for å bidra til at Kirkemøtets overordnede målsetting skal kunne realiseres på alle plan i vår kirke: "Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Årtet har vært preget av intens aktivitet med slutføring av flere store oppgaver, samtidig som nye oppgaver er blitt initiert. Året har vært spesielt krevende av flere grunner. Det høye aktivitetsnivået har vært opprettholdt til tross for store personalendringer i løpet av året, flere stillinger har vært besatt av vikarer, noen har stått delvis ledige, det har vært mange og til dels langvarige sykepermisjoner, og staben har vært involvert i en omfattende organisasjonsgjennomgang.

De sentralkirkelige råd skal fungere på flere plan. Foruten å skulle være både fagorgan og forvaltningsorgan, skal rådene også fremstå som service- og kompetanseorgan med representative oppgaver. Det er en kontinuerlig utfordring å balansere disse ulike aspekter ved virksomheten i forhold til hverandre. Rådene skal også fremstå som nettverksbygger med organisasjoner og instanser utenfor kirken, og som inspirasjonskilde og premissleverandør for arbeidet som gjøres på bispedømme- og menighetsplan. Rådernes virksomhet skal være med å bidra til at folkekirkens medlemmer skal oppleve seg inkludert i kirken, og de skal få del i kirkens forkynnelse, opplæring, omsorg og fellesskap.

De kirkelige råd ivaretar til enhver tid et bredt spekter av løpende oppgaver og nettverksoppgaver. Disse oppgaver tar en vesentlig del av de ansattes tid og oppmerksomhet, og er viktige oppgaver, ofte ivaretatt i samarbeid med andre instanser. Det redegjøres ikke spesielt for denne type oppgaver i meldingen, men av vedlegg kan man se hvilke oppgaver det gjelder helt konkret. Videre investeres det mye tid og krefter i ulike publikasjoner som utgis via Kirkens Informasjonstjeneste, av vedlegg fremgår det hvilke utgivelser Kirkerådet stod for i 1997, men kun unntaksvis redegjøres det for prosessen bak en slik utgivelse.

De sentralkirkelige råds sekretariat har svært begrensede ressurser til rådighet, og en vil alltid stå i fare for at vedtatte planer og strategier ikke kan realiseres fordi ressursene ikke strekker til. Det må foretas prioriteringer, og det er viktig med realisme når plandokumenter vedtas. Den foreliggende melding følger

disposisjonen for mål og styringsdokument som ble vedtatt i 1996, med dokumentets fem hovedmål som utgangspunkt. De tre rådene blir forelagt en detaljert rapport relatert til den vedtatte virksomhetsplan for samme år. Rådene finner det imidlertid mest hensiktsmessig å fremlegge en mer helhetlig rapport for Kirkemøtet, hvor fokus i større grad vil være på måloppnåelse enn gjennomførte tiltak.

Kirkemøtets hovedmål og særlige prioriterte delmål for 1997 - 2000

Kirkemøtet 1996 vedtok fem hovedmålsettinger for virksomheten de kommende fire år, videre ble syv delmål i måldokumentet vedtatt som særlig prioriterte arbeidsfelt. Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd vil gi følgende vurdering av arbeidet i 1997:

EN BEKJENNENDE KIRKE SOM STADIG FORNYES I TROEN PÅ JESUS KRISTUS

Prioritert delmål:

- Bidra til at alle døpte får opplæring i den kristne tro i alle livsfaser
- Styrke det kristne barne- og ungdomsarbeid og de unges deltagelse i kirkens virksomhet i samarbeid med hjemmene og med kristne barne- og ungdomsorganisasjoner, og arbeide for stabile nettverk rundt barn og ungdom.

Gudstjenesteliv, liturgi og kirkemusikk

Det arbeides kontinuerlig med spørsmål vedrørende gudstjenesteliv, liturgi og kirkemusikk. I 1997 ble bl.a. arbeidet med en familiemesse og manus til bind III av Norsk Kantoribok slutført. Til Kirkedagene i Trondheim forelå Salmer 1997 med koralhefte. Etter initiativ fra Kirkens Gudstjenesteråd (nå Nemnd for Gudstjenesteliv) fattet KM vedtak om å sette kontinuerlig salmearbeid på virksomhetsplanen for de kirkelige råd. Arbeidet med Salmer 1997 ble påbegynt januar 1992, og et eget salmebokutvalg ble oppnevnt. Den overordnede målsettingen for arbeidet er formulert som "Det vide utblikk, den nye tone og den dype klang". Dette kommer til uttrykk gjennom det at hele Norden og alle kontinenter skulle synge med, tillegget skulle for det meste bringe nytt stoff og man var opptatt av det mysteriøse og av klagen. Det er arbeidet bevisst med å følge opp den folkelige klangbunn for salmetonen. At Salmeboktillegget er blitt tatt godt imot, vitner salgstallene om; førsteopplaget på 30 000 ble utsolgt fra Verbum forlag i desember.

Et annet stort prosjekt som er slutført, og legges frem for KM -98, er spørsmålet om Vigsling av kantor. Et bredt sammensatt utvalg har utredet saken som blir lagt frem for Kirkemøtet i 1998.

Menighetene mottar gjennom Kirkeårspermen ressursmateriale til ulike gudstjenester i bl.a. "Gudstjenestefeiring og misjon i advents- og åpenbaringstiden", "Liturgiske byggeklosser" til U-landssøndagen og til Menneskerettighetssøndagen. Det er varierende oppslutning om bruken av materiale i de ulike menighetene, og det arbeides bevisst for å integrere spørsmål som vedrører "Forbruk og rettferd", menneskerettigheter, ansvar for rett forvaltning av skaperverket, "stemmer fra Sør" (søsterkirkenes egne uttrykk for sine problemfelt) i det gudstjeneste- og studiemateriell som utgis, dels i de årlige menighetssendinger, dels i egne ressurshefter. Spesielt er "Grønn kirkebok" (KUI 1996) og "Vandring på korsveien - korsveimeditasjoner og korsvandring i faste- og påsketiden" blitt solgt og brukt.

Arbeidet med økumeniske ordninger for festgudstjeneste, bønnegudstjeneste og agapemåltid er fullført og godkjent av Norges kristne råd. Med dette er forholdet lagt til rette for økumenisk gudstjenestefeiring på lokalplanet. Et langsiktig salmeprosjekt er også initiert av Norges kristne råd for å bygge opp en felles salmebase i Norge.

Dåpsopplæring

Handlingsplan for dåpsopplæring for perioden 1997-2001 er utarbeidet. Kirkerådet har fulgt opp planen ved bl.a. å avholde strategikonferanse med undervisningskonsulentene, igangsette vurdering av læremidler, ferdigstille utredning om dåpslærere, tildele midler fra Opplysningsvesenets fond og ved å delta i referansegruppe for dåpsopplæring. Med utgangspunkt i handlingsplanen er det også inngått samarbeidsavtale mellom Kirkerådet og Institutt for Kristen Oppseding om fordeling av ansvaret for de enkelte tiltak.

I forhold til det nye faget "Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering" har Kirkerådet deltatt i høringer omkring fritaksretten, utkast til opplegg for etterutdanning av lærere, metodisk veiledning til det nye faget og forslag om endring av forskrift for godkjenning av lærebøker.

Ny plan for konfirmasjonstiden

Kirkemøtet 1997 vedtok Ny plan for konfirmasjonstiden (PKT) i Den norske kirke. Med dette er revisjonsarbeidet som ble satt i gang i begynnelsen av -90-tallet med evaluering av PKT fra 1978 slutført. Plan for konfirmasjonstiden er sendt ut til alle menighetsråd, og til prester og kateketer.

Konfirmasjonsopplæringen er et av de viktigste arbeidsfeltene i menighetene. I konfirmasjonstiden får kirken kontakt med store deler av ungdomskullet i en avgjørende livsfase. Gjennom konfirmasjonsopplæringen får de unge kunnskap om og opplevelse av troen og veiledning i viktige spørsmål.

Den nye planen inngår som siste aldersbolck i Plan for dåpsopplæring; følgelig er også konfirmasjonstidens innhold tilpasset dåpsopplæringsplanen som helhet.

Planen legger opp til at både kunnskaps- og opplevelsesaspektet skal ivaretas i konfirmasjonstiden. Med denne planen skulle vår kirkes konfirmantlærere ha fått et godt hjelpemiddel til det lokale planarbeidet. I tillegg er det også utarbeidet et veiledningshefte, som utkommer i 1998.

Spørsmålet om forholdet mellom dåp og konfirmasjon har med jevne mellomrom dukket opp i vår kirke. I forbindelse med revisjon av PKT ble spørsmålet igjen reist. En arbeidsgruppe som ble nedsatt, konkluderte med at det er en forutsetning at den unge som skal konfirmeres, er døpt. Arbeidsgruppen påpekte imidlertid at det kan være grunn til å utarbeide en egen velsignelseshandling som et tilbud i de tilfeller hvor den unge ikke ønsker å bli døpt, men ønsker å delta i en avsluttende gudstjeneste. Dette forslaget ble imidlertid avvist av Kirkerådet.

Et anliggende i planen som har vakt noe debatt er ansvarsfordelingen mellom menighetsråd, prest og kateket. Komiteen som hadde saken til behandling på Kirkemøtet fremhevet det positive ved at menighetsrådet tillegges et formelt ansvar for å vedta den lokale planen. Slik blir menigheten i sterkere grad ansvarliggjort i konfirmantarbeidet. Samtidig vil det fortsatt være prest og kateket som har ansvaret for å gjennomføre konfirmasjonsopplæringen. Konfirmantarbeidet i menigheten forutsetter godt samarbeid mellom prest, kateket og menighetsråd. I de menigheter som ikke har kateket, vil det fortsatt være presten som har ansvaret for gjennomføringen.

Ung i Kirken

Til tross for at "Ung i kirken" var satsingsområde også i 1997, har de sentralkirkelige råd ikke maktet å følge opp denne sektoren i tilstrekkelig grad. Forberedelsene til Ungdommens Kirkemøte 1998 har riktignok gått sin gang, og i samarbeid med Verbum og Norges KFUK/M er prosjektet med utgivelse av ny musikk til "Ung messe" fullført.

Den vedtatte målformulering forutsetter at det kristne barne- og ungdomsarbeidet og de unges deltagelse i kirkens virksomhet skal styrkes, det pekes videre på styrking av samarbeid med hjemmene og med kristne barne- og ungdomsorganisasjoner. Dette arbeidet er kun påbegynt, og må helt klart opprioriteres. Rapporter både fra bispedømmeplan, og fra barne- og ungdomsorganisasjonene viser at vi i de senere år nok har opplevd at barne- og ungdomsarbeidet er blitt svekket.

Kirkemøtet har ved flere anledninger drøftet ungdomssektoren, bl.a. i tilknytning til Ung i kirken-utredningene. På årets Kirkemøte benyttet Kirkerådets formann anledningen til å bringe frem den alvorlige situasjonen kirkens ungdomsarbeid står i. Her ble situasjonen for to av kirkens største ungdomsorganisasjoner omtalt: Norges KFUK/KFUM har i løpet av de siste 20 årene halvert sin stab, og Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag har over de siste 10 årene måttet redusere antall ansatte med en tredel. Dette skaper en ond sirkel, og resultatet er at knapt på

noe felt står Den norske kirke i dag så svakt som i ungdomsarbeidet. Hvis vår kirke skal realisere sine overordnede mål er et levende kristent ungdomsarbeid helt nødvendig og de frivillige kristne ungdomsorganisasjonene er å betrakte som kjernetropper.

Det er helt nødvendig å gi ungdomssektoren en klar prioritet de kommende år, ikke minst med tanke på den vanskelige rekrutteringssituasjonen vår kirke er i. Også det økumeniske ungdomsarbeidet må oppgraderes. Det er i dag en for svak organisert tilknytning til det etablerte internasjonale økumeniske nettverk. Skal de sentralkirkelige råd kunne møte utfordringene innen ungdomsarbeidet, bl.a. med en bedre sentral koordinering, krever dette enten forsterkede ressurser inn i sekretariatet eller at andre viktige felt ligger nedprioriteres for en periode.

Vennskapsmenigheter

Kontakten utover menighetens grenser mot kristne i andre kirkesamfunn og i andre land forventes å øke. Slik sett kan en glede seg over at Den norske kirke blir en åpnere kirke. I stadig flere tilfeller formidles kontakter i et vennskapssamarbeid, særlig i forhold til Øst Europa, Midtøsten, det sørlige Afrika, Latin-Amerika og England. I noen tilfeller tar MKR initiativ til slike relasjoner, særlig for å bringe bispedømmer inn, men i de aller fleste tilfeller er det lokale initiativ som ligger bak. Mellomkirkelig Råd ser likevel behov for en strategisk tenking og en viss samordning av vennskapsmenighetsarbeidet.

Kirke og samfunn

Etter vedtak på Kirkemøtet 1996 er Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO - fra 1997 av etablert som fast institusjon.

1997 har vært preget av oppbygging av forskningsinstitusjonen. KIFO er nå gitt tilstrekkelig faglig bredde og tilført så høy kompetanse at man kan utføre sine oppgaver på en god måte. Sentralt blant disse står dette å drive aktuell forskning som gir Den norske kirke relevant kunnskap om praksisfeltet.

I 1997 har det funnet sted et samarbeid med Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste, Kirkeavdelingen i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Kirkerådet om å utvikle og vedlikeholde Kirkedatabasen med henblikk på forskning på religion og på forvaltningens dokumentasjonsbehov.

Prosjektet samler inn, systematiserer, sammenstiller og analyserer data som kan kaste lys over Den norske kirkes virksomhet i samfunnet og over folks relasjoner til kirken.

Av andre rådsrelaterte prosjekter har KIFO i 1997 samarbeidet med Kirkerådet (ved Komiteen for Det økumeniske tiåret) om prosjektet Kvinnelige menighetsprestens erfaringer med arbeidsmarkedet i Den norske kirke.

EN FORKYNNENDE KIRKE SOM VITNER OM GUDS NÅDE OG GODE VILJE FOR LIVET

Prionterte delmål:

- Arbeide for å styrke og integrere ytre misjon og evangelisering i menighetens liv i samarbeid med organisasjonene for indre og ytre misjon.

Misjon og evangelisering

1997 var det tredje år for samarbeid innenfor rammen av Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM). Arbeidet har vært grundig evaluert, bl.a. av MKR og KR, og det er laget en felles evalueringsrapport: SMM 1994-97 - Evaluering i lys av strategiplanen. Rapporten viser bl.a. at antall samarbeidsavtaler mellom menigheter og misjonsorganisasjoner har økt fra 219 avtaler pr. 31.12.93 til 490 pr. 31.12.97. SMM-organisasjonenes total inntekter fra menighetene i Dnk har i samme tidsrom økt fra 11.329.000 til 13.295.000.

I nær sammenheng med evalueringen har det pågått strategidrøftinger. Disse har ført frem til en ny Strategiplan 1998-2000.

I løpet av 1997 har fire nye misjonskonsulenter kommet i arbeid i bispedømmene, slik at det totale antall nå er seks (en av disse er i et tosidig samarbeid mellom bispedømmet og NMS). Stillingene er finansiert i et tilnærmet 50 - 50 samarbeid mellom kirkelige organer og misjonsorganisasjonene, og skaper på mange måter et nytt arbeidsmønster. Stillingen er administrativt knyttet til bispedømmekontorene, men faglig underordnet samarbeidsorganer for kirke og misjon på bispedømmenivå. Samtenking og samhandling er viktige stikkord for den nye arbeidsmodellen, og i mai måned var misjonskonsulentene og representanter fra de regionale SMM-utvalg for første gang samlet til en felles arbeidskonferanse med det sentrale SMM-leddet.

Høsten 1997 ble prosjektlederstillingen forlenget til ut år 2000 og stillingen redusert fra 70 til 50 %.

Stillingsreduksjonen har sammenheng med at prosjektleder sammen med en medarbeider i Kirkeforskning (KIFO) går inn i et kirkeforskningsprosjekt. Prosjektet «Misjonerende menigheter - en undersøkelse av holdninger og engasjement i forhold til ytre misjon i Den norske kirkes menigheter» har vært forberedt i 1997 og vil bli gjennomført av KIFO i samarbeid med Egede Instituttet over tre år. Prosjektet tar sikte på å skaffe dokumentert kunnskap om den eksisterende virkelighet på feltet, for derigjennom å få et redskap til videre strategisk satsning.

SMM har også i 1997 videreført prosjektet Misjon i åpenbaringstiden med hovedfokus på gudstjenesten. Bl.a fordi enkelte av bispedømmene har egne misjonsaksjoner i adventstiden har man i økende grad sett advents- og åpenbaringstiden i sammenheng. Et konkret resultat av dette er utgivelsen av heftet «Gudstjenestefeiring og misjon i advents- og åpenbaringstiden».

SMM-samarbeidet bidrar stadig til å forbedre kommunikasjon, nærhet og samarbeid mellom offentlige og frivillige kirkelige organer både på sentralt og regionalt nivå. Den viktigste enkeltbegivenhet som markerte dette i 1997 var Norske Kirkedager med bred deltagelse fra misjonsorganisasjonene og involvering av deres internasjonale gjester i programmet.

I løpet av 1997 har begrepet misjonerende menigheter blitt utviklet som et nytt strategisk konsept. Det knytter an til Dnks visjon om å være en misjonerende kirke og signaliserer en mer dynamisk og integrert tenking enn det tidligere begrepsparet menighet og misjon. Videre knytter det ytremisjonsvisjonen nært sammen med den lokale visjon om menigheter som er misjonerende/evangeliserende i sitt nærmiljø.

Innenfor arbeidet med evangelisering har KR deltatt i nettverket Tid for tro. I 1997 ble ressursmateriale for dette arbeidet distribuert til alle landets menigheter gjennom menighetssendingene.

Etisk veiledning

1997 var året da verdien av verdier fikk et gjennombrudd på den politiske agenda i Norge. MKR har møtt verdibaserte spørsmål og utfordringer fra det internasjonale økumeniske nettverk i mange år. Ett eksempel vil være de kritiske spørsmål som kirker i Det sørlige Afrika stiller til oss som majoritetskirke i et av verdens rikeste land.

Når verdispørsmål i dag reises i den politiske rom med ny kraft, er det derfor nødvendig at de reises med et globalt perspektiv.

Mellomkirkelig Råds engasjement i debatten rundt forslaget om å bygge to gasskraftverk i Norge vakt debatt i media. Bakgrunnen for MKRs engasjement var KVs klimakampanje hvor kirker verden over deltok. Fordi denne kampanjen både hadde et klart globalt perspektiv, og understreket nødvendigheten av at rike land satte tak for sitt forbruk av energi, mente MKR at et økumenisk innspill hadde perspektiver som den norske debatten manglet. Dette ble også fulgt opp gjennom deltagelse på klimatoppmøtet i Kyoto.

EN TJENENDE KIRKE SOM ARBEIDER FOR FRED, RETTFERDIGHET OG VERN OM SKAPERVERKET

Prioriterte delmål

- ▣ Arbeide for bedre miljø og en mer rettferdig fordeling av verdens ressurser og bevisst livsførsel i forhold til forbrukersamfunnet.

Kirkeasyl

Debatten om kirkeasyl har pågått gjennom flere år, og det er uttrykt ulike syn på bruken og forståelsen av kirkeasyl. På denne bakgrunn nedsatte MKR i 1997 en bredt sammensatt gruppe under ledelse av biskopen i Nord-Hålogaland. Gruppen fikk som mandat "å se på erfaringene med kirkeasyl siden 1993 og å vurdere om det er behov for veiledning eller retningslinjer til bruk for menighetene, og i så fall angi hvordan disse skal være". Gruppen, som blant annet har gått inn i en prinsipiell drøfting av forståelsen av hellig rom og asylbegrepet fremlegger sin rapport i 1998.

Menneskerettigheter

Mellomkirkelig Råd har også i 1997 aktivt søkt å fremme menneskerettighetene. Engasjementet har rettet seg mot en rekke land hvor menneskerettighetene krenkes. Hovedstrategien er å arbeide igjennom det internasjonale kirkenettverket, men også bilateralt i land der det er ønskelig. I dette spørsmålet søker Rådet å arbeide nært sammen med Kirkens Nødhjelp når det gjelder å utarbeide strategier for å støtte menneskerettighetsrelatert arbeid.

MKR arbeider også innen rammen av et bredere norsk fellesskap hvor de seks organisasjonene som sammen med MKR er "eiere" av Det norske menneskerettighetsfond deltar. Fondet er vedtatt lokalisert i MKR i en ny tre-års periode. Fondet fordelte i 1997 ca 4 mill. kr. til menneskerettighetsarbeid i 60 ulike organisasjoner.

På nasjonalt plan har MKR i flere saker opptrådt sammen med NOAS, Amnesty og Flyktningsrådet for å sette kritisk søkelys på norsk asyl- og flyktningspolitikk.

Videre har MKR søkt å være med å skape et økt engasjement i lokalmenighetene for menneskerettigheter. En gledelig utvikling er den økende forbønnsaktivitet i søndagsgudstjenestene. Når det gjelder informasjon og givertjeneste har MKR vært en kanal for et slikt engasjement blant annet ved å sende ut gudstjenestemateriell i samarbeid med Kirkens U-landsinformasjon.

Samfunnsspørsmål

Et seminar for kirkeledere i samarbeid med Norges kristne råd om de etiske utfordringer som er knyttet til bioteknologi ble gjennomført våren 1997. Kirkerådet har avgitt høringsuttalelse både om endring av lov om medisinsk bruk av

bioteknologi til Sosial- og helsedepartementet, og en uttalelse til Europarådets konvensjon om menneskerettigheter og biomedisin på anmodning fra Ev. luth. Kirche in Bayern.

Internasjonale spørsmål

En større del av MKRs internasjonale engasjement skjer nå på økumenisk grunn i Norge gjennom Norges kristne råd. MKR har fortsatt deltagelsen i det pastorale programmet mellom Norge og Sudan. I 1997 var MKR initiator til et liknende program med Rwanda etter generalsekretærens og KNs besøk til kirkene i Rwanda. Programmets fokus er freds- og forsoningsprosessen.

Året 1997 er av FN kalt "Verdens flyktningear". Kirkenes Verdensråd (KV) har ønsket at dette året skulle bli et "Økumenisk år for kirker i solidaritet med fremmede" (uprooted people)- med folk som har blitt tvunget til å forlate sitt hjemland av politiske, miljømessige eller økonomiske årsaker. Den norske kirke har tatt opp denne utfordringen ved å sette søkelyset på den fremmedes situasjon. Kirkens U-landsinformasjon i samarbeid med Mellomkirkelig råd har utarbeidet et studiehefte "Jeg var fremmed", til bruk i lokalmenigheter. Forøvrig har deltagelse i flyktningepolitiske debatter blitt prioritert, bl.a ved deltagelse i Amnestys flyktningekampanje.

I forhold til internasjonale spørsmål generelt handler MKR gjennom og i tett samarbeid med internasjonale økumeniske organisasjoner som f.eks Kirkenes Verdensråd, Lutherske Verdensforbund og Komiteen for Europeiske Kirker (KEK).

Forbruk og rettferd

Kirkemøtets handlingsprogram "Forbruk og rettferd" er fulgt opp bl.a gjennom gudstjenesteopplegg som er utarbeidet, og ved at KMs vedtak er gjort kjent for menigheter, organisasjoner og politiske miljøer. Det videre arbeidet med oppfølging av handlingsplanen vil skje i dialog med bispedømmene og Kirkens Nødhjelp. Det har i 1997 vært avholdt en landssamling for bispedømmenes kontaktpersoner med vekt på evaluering og strategiutvikling.

Kirkemøtevedtaket til denne saken var som kjent bygget opp som en liturgi, med utsendelse, "3 x 3 slag" som siste ledd. Elementer som her var nevnt var bl.a. merkeordning for rettferdige varer og gjeldssanering for de fattigste land. Kirkerådet har vært en aktiv pådriver i arbeidet med å etablere en særskilt merkevareordning i Norge. Etter opprettingen av Stiftelsen "Max Havelaar Norge" har KR hatt sekretariatsansvaret for stiftelsen. For å øke bevisstheten og endre praksis i norske menigheter omkring bruk av alternative varer (kaffe m.m) ble det i februar sendt ut en brosjyre og prøvepose med "rettferdig kaffe" til alle menighetene i Dnk. I løpet av året har mye materiell blitt sendt på forespørsel til enkeltpersoner og menigheter.

Mellomkirkelig råd er sterkt involvert i arbeidet med gjeldssanering gjennom SLUG (slett U-landsgjelda), det arbeides her aktivt for at år 2000 kan bli et rettferds- og jubelår, med en total ettergivelse av gjelden til de fattigste landene. Jubileum 2000 under Norges kristne råd samarbeider med SLUG for å forberede menigheter både i Den norske kirke og i frikirkene på gjeldssletteproblematikken.

Det økumeniske tiåret

Det er utarbeidet en egen rapport fra prosjektet "Lederutvikling for kvinner i kirken", det samme gjelder en "erfaringsrapport fra kvinner i rådsstrukturen" Rapporten "Kirke, kjønn og komiteer" ble lansert i forbindelse med en pressekonferanse. Visjonen om kirken som et fellesskap der kvinner og menn prinsipielt og faktisk er likeverdige og likestilte, er den bærende ideen i det økumeniske tiåret. Lederutviklingskurset har søkt å ivareta disse aspektene. Lederutviklingskursene har nådd ut både på regionalt og lokalt plan. Det er først og fremst kursdeltagerne selv som har evaluert kursene. Foruten kunnskapsformidlingen har deltagerne i denne evalueringen spesielt fokusert på kursets verdi i relasjon til egenutvikling, modning og sosialt nettverk. Det kvinnehistoriske perspektiv har for flere av deltagerne åpnet for en ny forståelse, mens kvinneteologien har fått en noe skiftende evaluering.

EN INKLUDERENDE KIRKE SOM BYGGER FELLESSKAP MED RESPEKT FOR ULIKHETER

Prioriterte delmål:

Arbeide med Den norske kirkes forhold til det religiøse mangfold i Norge, herunder drøfte de utfordringer Islam representerer.

Menighetene som diakonale fellesskap

Plan for diakoni er oppdatert og utgitt i ny utgave. Det er utarbeidet et nytt arbeidsopplegg til planen. Planen ønsker å gi svar på hvordan Den norske kirke på best mulig måte kan leve i tjeneste for mennesker i vår tid. Diakoniplanen skal legges til grunn for det videre arbeid med menighetsdiakonien. To strategisamlinger er avholdt sammen med bispedømmenes diakonikonsulenter for å drøfte hvordan planen kan gjøres kjent og bli brukt i menighetene.

To viktige felt har vært arbeidet for og blant psykisk og fysisk funksjonshemmede. Det er arrangert konferanse for kontaktpersoner i bispedømmene angående hørselshemmedes situasjon, Norske kirkedager ble forsøkt tilrettelagt for bevegelseshemmede.

Som et ledd i å styrke det regionale nivået i arbeidet for psykisk utviklingshemmede har to stillinger over Statsbudsjettet til h.h.v Bjørgvin og Agder

vært svært gledelige. I samarbeid med Nord-Norges diakonistiftelse har Kirkerådet utarbeidet egnet materiell, blant annet et gudstjenestehefte.

Det ble i 1997 arrangert et dagsseminar for kirke/menighetseide frivillighetssentraler. Seminaret satte bl.a fokus på den nye kirkeloven og det å være livssynsbasert frivillighetssentral.

Fordi det har vært behov for informasjon og veiledning til kirkelig personell i møte med foreldre som har mistet et barn under svangerskapet eller i forbindelse med fødselen, har Kirkerådet utgitt veiledningsheftet "Dødfødte barn og fostre" som bl.a. er distribuert til alle sykehusprestene.

Homofile i menigheten

Kirkemøtet 1995 oppfordret Kirkerådet til å legge til rette for en samtale- og refleksjonsprosess i menighetene omkring homofili og homofile. Kirkemøtet oppfordret menighetene til å ha en åpen og inkluderende dialog med homofile, og menighetene anbefales å invitere lesbisk og homofile til å delta i samtalene. I en tid da brytningene omkring disse spørsmålene er sterke ønsket Kirkerådet å legge til rette for at samtalene på lokalt plan kunne føres med åpenhet og respekt for hverandres synspunkter. Som et hjelpemiddel i den prosessen ble det av en arbeidsgruppe utarbeidet et studiehefte med opplegg for tre samvær "Homofile i menigheten, et samtaleopplegg". Prosessen i arbeidsgruppen frem til et omforenet studiehefte var tung og tidkrevende. Det ble reist kritikk mot Kirkerådet for å ha trenert saken. Det var imidlertid ikke mulig å fremskynde arbeidet med studieheftet. Det er vanskelig å gi noe eksakt bilde av den samtale- og refleksjonsprosess som forhåpentligvis er blitt igangsatt, videre kjenner vi ikke til hvilket omfang denne har fått rundt i menighetene. Det vi vet er at samtaleheftet har gått ut i ca 4000 eksemplarer, og at flere bispedømmeråd har invitert representanter fra Åpen kirkegruppe til dialog. Et slikt dialogmøte er også gjennomført sentralt i kirken. Samtalene har gitt inntrykk av at det er mulig å føre den åpne dialogen som et samlet bispekollegium i 1995 formante alle til. Kirkemøtet 1997 erkjente dog at det fortsatt er viktig at forholdene legges til rette for at dialogen kan bli ført videre i en større bredde.

Samisk kultur og kirkeliv

For Samisk Kirkeråd ble året 1997 en milepæl så langt i rådets femårige historie. En kan tale om at rådet befinner seg ved en korsvei fordi viktige mål - i sær på sentralt nivå ble oppnådd. Derfor må en evaluering både av rådets virksomhet og av dets rolle og plass i Kirken inneholde konklusjoner vedrørende nye veivalg og prioriteringer.

Urfolk i den verdensvide kirke, KM 13 / 97

KM saken "Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv" som SKR forberedte, innebar det viktigste hva synliggjøring av samisk kirkeliv sentralt angår. Kirkemøtet 1997 ble gjennom grundig kunnskap om samisk kirke-

og samfunnsliv satt i stand til å initiere nødvendige endringsprosesser når det gjelder den videre vei for utviklingen av samisk kirkeliv. Et viktig tema var spørsmålet om forsoning. Særlig viktig var det å drøfte hvordan forsoning skal finne sted. Et første skritt var å få vedtaksfestet "erkjennelsen av at myndighetenes fornorskningsspolitikk og Den norske kirkes rolle i dette har medført overgrep mot det samiske folk". Avgjørende var også vedtaket om at Kirkemøtet vil bidra til at uretten ikke skal fortsette.

Kirkemøtet kunne imidlertid ikke gi ferdige svar og løsninger på hvordan forsoningsprosesser kan skje. Likevel legger vedtaket grunnlag for en utvikling som innebærer styrking av samisk kirkeliv på helt sentrale områder som : Kompetanseutbygging og forskning, rekruttering, trygging av materielle og immaterielle rettigheter for det samiske folk og for andre urbefolkninger .

Vedtaket legger også viktige føringer for at "samisk kirkeliv tilføres de nødvendige økonomiske ressurser slik at en opptrappingsplan for stillinger innenfor samisk kirkeliv kan realiseres de kommende fire år ".

De samtaler om forsoning som har funnet sted så langt, i de kirkelige råd sentralt og regionalt i de tre nordligste bispedømmeråd, peker alle i samme retning når det gjelder spørsmålet om styrking av økonomien innen samisk kirkeliv: Ord om forsoning vil neppe bli forstått dersom nødvendige ressurser i form av stillinger ikke tilføres samisk kirkeliv.

Ved Norske Kirkedager 1997 fikk SKR for første gang utfordringen med å planlegge og gjennomføre arrangement relatert til emneområdet "urfolk i kirken". Et seminar i regi av SKR og et annet i regi av Nidaros bispedømme stod for viktige møter mellom minoritet og majoritet. På det nåværende stadium betyr det sannsynligvis mest for det samiske folk å bringe ut kunnskapen om tro og tradisjon og få aksept for egen livsforståelse, men temaet angår også majoritetsbefolkningen.

De gode erfaringer som grupper i samisk kirkelig sammenheng har høstet ved "evangelium og kultur" / "kristen tro - samisk identitet" - seminarerne trenger å gis større oppmerksomhet i tiden framover .

Ulike forventninger til Samisk Kirkeråd

Fra lokalt menighetshold synes det som forventningene først og fremst er knyttet til hvorvidt rådet både makter å tilrettelegge prosjekter og yter konkrete bidrag i form av økonomiske overføringer til dåpsopplæring og til salmebok- og liturgiarbeidet .

I 1997 gledet ikke bare menighetene seg over fullførte prosjekt innenfor nordsamisk kirkeliv, men samfunnet generelt verdsetter høyt arbeidet med kristen litteratur på morsmålet, da konfirmantboka og Salbmagirji ble gitt ut.

Forventningene til SKR fra lulesamisk område; slik en best kjenner det fra Tysfjord, er tydelig begrenset til noen få områder. Kontakten med lulesamisk kirkeliv har så å si uten unntak vært i forbindelse med utarbeidelse av materiell, der SKR's rolle kun har vært å stille økonomiske ressurser til disposisjon. Arbeidet med utvikling av materiell for den kirkelige undervisning, bibeloversettelser og noe salmearbeid er svært nytt på lulesamisk område sammenlignet med det som gjennom mange år er blitt gjort innenfor nordsamisk kirkeliv. Dertil må en ta hensyn til de forhold som skyldes den skepsis og mistillit Den norske kirke er blitt møtt med, og den maktfaktor den læstadianske forsamling fortsatt representerer i disse områder.

Likevel er det avgjørende å verdsette det positive som skjer både ved arbeidet som gjøres og gjennom de formelle og uformelle kontakter som er blitt etablert.

Når det gjelder sørsamisk kirkeliv har det i de fem årene SKR har eksistert, vært kjennetegnet av at det har levd, i positiv forstand, sitt eget liv. Nidaros bispedømmeråds utvalg for samisk kirkeliv har fungert godt, med god sekretariatshjelp fra bispedømmeadministrasjonen. En har ikke påtatt seg mer arbeid enn det menneskelige ressurser tilsa. God kontakt mellom SKR sentralt og de ansvarlige for samisk kirkeliv regionalt har vært en stor styrke.

Når "prest for sørsamer" kommer i arbeid i full stilling i 1998, har en grunn til tro på ytterligere framgang.

Det må presiseres at rådets hovedprinsipp i arbeidet med å "fremme, verne og samordne samisk kirkeliv" har vært tilliten til at samisk kirke- og kulturliv på sitt beste må være retningsgivende også for arbeidet videre. Det har vært riktig og nødvendig disse første årene å arbeide etter hovedprinsipp som sikrer videre liv for samisk kultur og tradisjon. Men mange forhold taler for at samisk kirkeliv må være beredt til å bli utfordret av den nye tid som har brakt store endringer også for det samiske folk, i særlig grad gjelder dette kirkens møte med barn og unge.

Det er nødvendig med refleksjon og samtale på menighetsnivå om forhold som preger situasjonen i menigheter i kjernesamiske områder i nord. Mennesker med ulike oppfatninger av hvordan kristendommen er tolket og forstått, må komme sammen for å samtale om måter å leve og virke sammen i menigheten.

Fra året 1997 er kirkesplittelsen i Kautokeino et eksempel på hvor sårbare de samiske menigheter i dette området er for alt som forstyrrer det tilvante og kjente i kirke- og forsamlingsliv. Mange vil si at denne gang ble uroen og splittelsen påført Kautokeino menighet utenfra, men en må også kunne stille spørsmålet om seremonien som fant sted i Kautokeino kirke 6. april 1997 kunne ha vært gjennomført et annet sted i Norge. Samisk kirkeråd beskrev det som skjedd som

"krenkende for menighetsmedlemmer i Kautokeino og som overgrep mot den samiske befolkning".

Tanken om et samisk kirkeliv som del av et kirkelig fellesskap med andre urfolk er ny. Rådets engasjement i urfolksspørsmålene ut fra et kirkelig og åndelig perspektiv har gitt nye utfordringer, foreløpig for rådet sentralt. Solidaritetsarbeidet med andre urfolk har til nå hatt sitt tyngdepunkt omkring tap av rettigheter og dets konsekvenser i urfolkssamfunnene.

Men større kunnskap åpner stadig nye muligheter for tilnærming til hele sakskomplekset og derav også en ny anerkjennelse av urfolks modeller for livstolkning. Det er i dialog med andre urfolk at samiske representanter med bakgrunn i en luthersk kirkevirkelighet, må klargjøre sin egen kristne bakgrunn.

Spørsmålene er reist i SKR både etter samisk representasjon i KV's verdenskonferanse for misjon og evangelisering i Salvador, Brasil og gjennom kirkemøtedokumentet, sak KM 13/97.

Fellesskap mellom kirker i Norge og innen Den norske kirke

På det nasjonale plan fikk vi i 1997 den første avtale om kirkefellesskap mellom DNK og en minoritetskirke, Metodistkirken i Norge gjennom undertegningen av avtalen "Nådens fellesskap". Erfaringen viser samtidig at det er en krevende oppgave for Dnk å være et troverdig medlem i Norges kristne råd (NKR) Samarbeid om internasjonale spørsmål er relativt ukomplisert. Her kan en peke på oppgaver hvor MKR har invitert NKR inn til samarbeid, og hvor NKR etter en tid er bedt om å overta ansvaret på vegne av alle kirkene, også Dnk. Det er imidlertid i de nasjonale spørsmål forventningen til Den norske kirke som partnerkirke er størst, særlig i spørsmål hvor minoritetskirkene ser behov for endringer av hva de anser for å være Dnks særstilling vis a vis myndighetene og privilegier overfor det norske folk. 1997 var derfor et år hvor Dnk som majoritetskirke ble utfordret til å utvise større lydhørhet i møte med minoritetskirkenes forventninger om endrede relasjoner.

I 1997 ble Norges første lokaløkumeniske råd - Trondheim kristne råd- etablert med deltagelse fra alle kirkene i byen, inklusive Den katolske kirke og Den norske kirke. I tiden som kommer vil utfordringen til kirkene om å komme sammen på lokalplanet bare øke, og Den norske kirke sentralt må i dialog med bispedømmerådene ha en gjennomtenkt strategi for hvilken rolle de skal ha i dette.

Kirkens synlige enhet i det internasjonale fellesskap

MKR deltok sommeren 1997 i feiringen av Det Lutherske Verdensforbunds 50-årsjubileum og organisasjonens 8.generalforsamling under temaet "I Kristus - kalt til vitnesbyrd". Gjennom denne feiringen ble det klargjort for mange at LVF er et verdensvidt fellesskap (communio) vi rett og slett blir båret inn i i dåpen og tar del i gjennom nattverdfeiringen. Communitotanken vinner stadig skikkelse, den vitner for verden om kirkens enhet på tvers av rikdom, fattigdom, språk, hudfarge og kultur. I tider hvor norske misjonsorganisasjoner av ulike grunner endrer sine samarbeidsrelasjoner til flere lutherske kirker i Sør har Dnk derfor en særlig forpliktelse til å videreføre relasjonene.

Det religiøse mangfold i Norge

Bevisstgjøringen omkring Norge som flerreligiøst samfunn har fortsatt i 1997, og MKR har åpnet en offisiell samtalegruppe med Det Mosaiske trossamfunn i Norge i tillegg til at kontakten med Islamsk Råd i Norge er utbygget. Kunnskapen om religionenes negative og destruktive kraft kan i dag vektlegges på en slik måte at vi mister av syne religionen som potensial og ressurs. "Religio" betyr det som binder sammen og gir tilværelsen mening. Slik sett har MKRs arbeid med religionskontakt og dialog i Norge i 1997 pekt fremover mot et nasjonalt og globalt samfunn med et mer forsonende kulturelt og religiøst mangfold.

Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren

Grundige og omfattende læresamtaler mellom katolikker og lutheranere de siste tiårene har vist at det eksisterer en bred enighet i spørsmålet om hvorledes mennesker blir frelst. På denne bakgrunn har Det lutherske Verdensforbund (LVF) og Det pavelige råd for fremme av enhet mellom kristne utformet dokumentet "Joint declaration on the Doctrine of Justification" (Felleserklæringen om rettferdiggjørelsen). Kirkemøtet svarte ja på spørsmålet om den foreliggende enighet om rettferdiggjørelseslæren er tilstrekkelig til at vi kan si at de reformatoriske lærefordømmelser ikke treffer den katolske kirke i dag. Kirkemøtet uttrykte stor glede over innholdet i felleserklæringen, og så på den som et oppløftende resultat av økumenisk arbeid, selv om det fremdeles gjenstår en rekke spørsmål som trenger ytterligere klargjøring. Når dette dokumentet nå er godkjent av begge parter er det lagt et viktig grunnlag for å forstå forholdene kirkene i mellom i et økumenisk perspektiv. Felleserklæringen gir viktig kunnskap til menighetene om forholdet mellom katolikker og lutheranere.

EN TILGJENGELIG KIRKE MED BRED DELTAKELSE FRA KIRKENS MEDLEMMER

Prioriterte delmål:

- Arbeide for en tilstrekkelig og godt kvalifisert kirkelig betjening i alle landsdeler og for at Den norske kirke skal være en god arbeidsplass.
- Arbeide for representative og funksjonsdyktige kirkelige organer

Kirkeordningsspørsmål

KM - 1997 vedtok nye regler for valg av Kirkeråd og formene for Kirkerådets virksomhet. De nye valgreglene tas i bruk ved valg av nytt Kirkemøte i 1998. Tidligere valgregler har vist seg lite hensiktsmessige, et høyt antall stemmesedler har hver gang blitt forkastet, ved valget i 1994 ble så mange stemmesedler forkastet at man foretok omvalg. Det har dessuten vært innvendt mot tidligere valgregler at valgene i liten grad har vært reelle. Ved fastsetting av nye valgregler

har det vært viktig å utforme disse slik at selve valget skulle kunne gjennomføres på en grei og oversiktlig måte, og at man skulle ha reelle valgmuligheter. Dette er bl.a. forsøkt løst ved å gjennomføre valget i flere etapper med særskilt ledervalg og særskilt valg av de tre representantene som skal velges på fritt grunnlag.

Ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten

Kirkemøtet 1997 behandlet forslag til ny ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten. Kirkemøtet understreket døvemenighetens store betydning, den døvekirkelige menighet er ofte det eneste relevante kristne tilbud for døve. Dessverre fører en uklar struktur til en økonomisk uholdbar situasjon som tærer på kreftene til de involverte. Kirkerådet sa seg glad for at det vil komme et samlet regelverk for den kirkelige betjening av døve og ser dette som et viktig redskap for styrking av døvemenighetenes viktige arbeid i vårt land.

Kirkemøtet la vekt på at hovedintensjonen med ordningen må være å avklare døvemenighetens status som selvstendige menigheter (kategorialmenigheter) i henhold til kirkeloven. Ordningen må sikre døvemenighetene tydelige og tilfredsstillende rammevilkår, også økonomisk. Kirkemøtet mente dette best kunne skje ved at det nye regelverket i hovedsak normaliserer forholdet mellom menighetsråd/fellesråd ut fra kirkeloven med de unntak som er nødvendig ut fra den særskilte stilling døvemenigheten har.

Deling av Agder bispedømme

I tilknytning til Stortingets behandling av ny kirkelov ba Kirke-, utdannings og forskningskomiteen departementet og Kirkerådet om å vurdere spørsmålet om deling av Agder bispedømme. Kirkerådet fant det naturlig å ta opp saken, også på bakgrunn av sterke henstillinger fra Agder bispedømmeråd. En arbeidsgruppe utredet spørsmålet og gav sine anbefalinger. Arbeidsgruppen delte seg i et mindretall på en som anbefalte deling av Agder bispedømme med Aust- og Vest Agder som ett bispedømme og Telemark som et eget, og et flertall på 4 som ut fra en helhetsvurdering ikke kunne anbefale at Agder bispedømme deles. Kirkemøtet delte flertallets syn og gikk imot deling av Agder bispedømme, men påpekte i sitt vedtak behovet for at bispedømmeadministrasjonen i Agder ble tilført ekstra ressurser. Videre understreket Kirkemøtet behovet for en generell styrking av bispedømmeadministrasjonene i de andre store bispedømmene. Også prostesetene må tilføres ekstra ressurser.

Arbeidsrettslige konsekvenser av Homofilivedtaket

Kirkemøte 1995 hadde oppe som sak "Homofile i kirken". I vedtaket ble det bedt om at det bl.a. skulle arbeides videre med forståelsen av kirkens enhet og troens fundament på bakgrunn av den aktuelle homofilidebatt og kirkelige situasjon. Dessuten ble Kirkerådet bedt om å igangsette arbeidet med å utrede de arbeidsrettslige sider som saken reiser. I forberedelsen av Kirkemøtebehandlingen ba Kirkerådet om en utredning fra Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. Denne er lagt til grunn for det videre arbeidet med saken, sammen med Bispemøtets betenkning

om Kirkens enhet og troens fundament. Kirkemøtet konkluderer sin behandling med en erkjennelse av at det foreligger ulike syn i Kirken på homofilspørsmålet, og ber i den forbindelse om at det må utvises respekt for meningsforskjeller. Kirkemøtet vedtok enstemmig at personer som lever homofilt samliv ikke kan inneha kirkelig tjeneste som vigslet prest, diakon eller kateket, og forutsetter videre at biskopene i sin embetsutøvelse og forvaltningsorganene i sin tilsetningspraksis legger disse synspunkter til grunn. Kirkemøtet rådet til at dette hovedsynspunkt også ble lagt til grunn i forhold til andre kirkelige stillinger, men gav samtidig uttrykk for en forståelse av at tilsetningssaker kan arte seg forskjellig ut fra lokale forhold. Til grunn for vedtaket ligger en forståelse av Den norske kirke som et trossamfunn. Også i 1997 fikk denne saken bred dekning i ulike media, og vedtaket har skapt ulike reaksjoner. Det er verdt å merke seg at vedtaket om vigslede medarbeidere var enstemmig.

Kirkelig betjening/rekruttering

Kirkemøtet 1997 viet stor oppmerksomhet til “Rekruttering til kirkelige stillinger i Nord Norge”. Saksfremlegget må sees som første steg i en større prosess. Selv om det spesielt var forholdene i Nord-Norge som ved denne anledning ble fokusert, ble det understreket at drøftelsen og videre iverksettelse av tiltak kan få betydning for hele landet. Man påpekte viktigheten av at “Kirkelig utdanningscenter i Nord” nå er etablert, og KR ble bedt om å igangsette et treårig rekrutteringsprosjekt til kirkelig tjeneste i Nord-Norge. I vedtaket ble det også pekt på viktigheten av å styrke det kristne barne- og ungdomsarbeidet med tanke på langsiktig rekruttering til kirkelige stillinger

I januar ble det for første gang avholdt en konferanse om kirkelig arbeid blant studenter med deltagelse fra studentprestene og de organisasjoner som driver arbeid blant studenter. Intensjonen med konferansen var å skape en møteplass for alle prester og sekretærer som arbeider i kirkelig tjeneste blant studenter. En evaluering av konferansen viser at det hadde stor betydning å møtes og utveksle informasjon og erfaringer i tillegg til det å knytte kontakter. I etterkant av konferansen er det etablert et “Kontaktforum for kirkelig studentarbeid”.

Kirkerådet har vedtatt en ordning for vurdering av godkjenning av ekvivalerende utdanning for kateket, diakon og kantor. Tidligere har godkjenningssøknadene blitt behandlet administrativt i Kirkerådet. Det er nå også etablert en rådgivende komite for Kirkerådet for godkjenning av utdanning og praksis.

Funksjonsdyktige kirkelige organer

Menighetsrådsvalget høsten 1997 krevde mye oppmerksomhet fra Kirkerådets side, både med hensyn til forberedelse av valget, beredskap på valgdagene og i form av etterarbeid. En revidert Håndbok for både menighetsråd og kirkelige fellesråd er utarbeidet av KR i samarbeid med KA. Dessuten har KA i samarbeid med KR utarbeidet kursdokumentasjon med lysark m.m. til bruk ved

menighetsråds kursene. Videre er det utarbeidet en helt ny og oppdatert Lovsamling for Den norske kirke. Lovsamlingen inneholder de aktuelle lover, forskrifter og bestemmelser som gjelder i kirken.

Hovedtallene fra menighetsrådsvalget 1997 viser en valgdeltakelse som på landsbasis er 3,0% av de stemmeberettigede. Selv om antall avgitte stemmer økte med 7,6% i forhold til 1993, er valgdeltakelsen altså fortsatt svært lav.

Utskiftningene i menighetsrådene øker også; antall nye medlemmer utgjør 77,5% av medlemmene. Det er fortsatt flest kvinner som blir valgt inn i menighetsrådene; kvinneandelen er 55,7%. Det er gledelig å se at ungdommen får en stadig sterkere posisjon i rådene. Ungdomsrepresentasjonen er økt fra 6,5% i 1993 til 8,5% i 1997. En honnør til Borg bispedømme som har oppnådd Kirkemøtets mål om at minst 20% av medlemmene i kirkelige råd bør være under 30 år.

Fra kirkens side var det et hovedmål å øke valgoppslutningen og legge forholdene til rette for at langt flere stemmeberettigede skulle utfordres og gis anledning til å stemme. Det er viktig for demokratiseringsprosessen i kirken å øke valgdeltakelsen. Kirkemøtet foreslo i tilknytning til vedtaket om nye regler for valg av menighetsråd (1996) flere tiltak som skulle bidra til økt deltakelse: Bedre bekjentgjørelse av valget, informasjon om valget, valg over flere dager, muligheten for forhåndsstemmegivning og bruk av forholdstallsvalg

For første gang ble det foreløpige kirkelige medlemsregisteret benyttet. Medlemsregisteret ble lagt til grunn for utskrivning av manntallslistene og sendt ut til samtlige sokn og lagt ut til offentlig gjennomsyn.

Kirkerådet beklager at det fra de bevilgende myndigheter ikke var mulig å stille midler til rådighet for en informasjonskampanje, for slik å øke oppmerksomheten om valget. Til tross for dette utarbeidet KR veiledningsmaterieell og valgplakater på bokmål og nynorsk, og for første gang på nord-samisk. I tillegg til dette gjorde mange menigheter en del for å øke valgdeltakelsen ved å utarbeide informasjon om valget, presentere kandidatene i menighetsblad, i lokalpresse osv.

Det vil bli foretatt en evaluering av menighetsrådsvalget 1997 med sikte på endringer og forbedringer.

Kirkelig medlemsregister

Kirkerådet satte våren 1995 i gang prosjektet kirkelig medlemsregister. Prosjektet hadde to formål, (1) å etablere et sentralt medlemsregister for Den norske kirke som grunnlag for valgmanntall høsten 1997 og (2) finne gode løsninger for den videre drift av et slikt register, slik at menighetene kan få praktisk nytte av registeret.

De fleste tros- og livssynsamfunn innledet våren 1997 et samarbeid med Kirkerådet slik at det foreløpige medlemsregisteret for Den norske kirke i minst mulig grad skulle inneholde medlemmer av andre trossamfunn. Det ble også, i samarbeid med folkeregisteret, kirke departementet og firmaet Norsk Informasjonsteknologi, utarbeidet retningslinjer for hvordan en teknisk kunne forbedre registerets kvalitet ved å ta ut grupper hvor majoriteten ikke er medlemmer av Den norske kirke. Til sist ble det igangsatt et omfattende samarbeid mellom Kirkerådet, kirke departementet og Statens Kartverk for å få oppdatert Kartverkets GAB-register sin koding av kirkesokn. Målet med dette arbeidet var at alle boligadresser skulle være kodet med riktig kirkesokn. Gjennom en kobling mellom folkeregisteret og GAB-registeret ville en dermed få alle personer plassert i riktig kirkesokn.

Resultatet så langt er at vi har et medlemsregister med 3.831.978 personer (pr. 01.10.97). Sett i forhold til det totale antall bosatte i Norge, betyr dette at 86,9 % av befolkningen er registrert som medlemmer av Den norske kirke.

Det arbeides med ulike løsninger når det gjelder hvordan de enkelte menigheter skal kunne bruke registeret på en tilfredsstillende måte.

Frivillig medarbeiderskap

Kirkerådet har igjennom utviklingsprosjektet "Frivillige medarbeidere" ønsket å sette fokus på frivillig medarbeiderskap i Den norske kirke. Det er besøkt tre menigheter i 8 forskjellige bispedømmer; på møtene har representanter fra menighetsråd, ansatte og frivillige medarbeidere deltatt. Det blir utarbeidet en egen evalueringsrapport i 1998, men allerede nå kan det refereres til noen erfaringer: Medarbeidersituasjonen er mangfoldig, men et klart fellestrekk er fremhevingen av de mange trofaste medarbeidere som har gjort en innsats over mange år. Mange sliter med rekruttering av mer faste medarbeidere; å rekruttere til praktiske og tidsavgrensede oppgaver er enklere. Det fremheves av medarbeiderne som positivt det å bli brukt og være regnet med.

Norske kirkedager er avholdt i Trondheim, og det er utarbeidet en egen evalueringsrapport fra hovedkomiteen. Man valgte en organisasjonsmodell som i hovedsak var lik de to siste kirkedagsarrangementer, nytt denne gangen har vært den økumeniske profil, den lokale forankring og integreringen med Trondheims øvrige 1000-årsfeiring. Ved valg av Kirkedagenes integrering med Trondheims tusenårsjubileum og Olavsfestdagene valgte man i utgangspunktet et kulturelt mangfold og et flerstrengt programtilbudet som var tenkt som en økonomisk gevinst for Kirkedagenes. Profilen gikk imidlertid på bekostning av opplevelsen av kirkedagsidentitet. Det er klare signaler fra mange hold på at en enklere modell med færre "tilbud" vil være tjenlig for senere arrangementer, også økonomisk. Pilegrimsperspektivet som ramme for avvikling av Kirkedagenes tema var en spennende tilnærming som har fått positiv omtale.

Hovedkomiteen og prosjektleder for Kirkedagene har nedlagt et stort og tidkrevende arbeid i de 3 år Kirkedagene har vært planlagt. Kirkedagene ble en stor opplevelse og kirkelig begivenhet, samtidig viser både regnskap og evaluering at det er nødvendig å ta til følge erfaringene når det gjelder programprofil, rekruttering av deltagere og frivillige medarbeidere, og når det gjelder økonomi. Et arrangement av et format som Kirkedagene 1997 er ressurskrevende på alle disse områder.

Kommunikasjon og informasjon

Informasjonsvirksomheten er i stor grad nettverks- og produksjonsarbeid overfor rådsmedlemmer og ansatte i Den norske kirke og kontakt med offentligheten gjennom mediene. For å gjøre den løpende informasjon fra sentralt hold mer tilgjengelig, ble meldingsbladet Kirkeaktuelt lagt om redaksjonelt og distribusjonsmessig for å være bedre tilpasset de lokalkirkelige rådenes informasjonsbehov ved starten på en ny funksjonsperiode fra 1.1.98.

I forbindelse med høstens valg av nye menighetsråd og fellesråd ble det gjennomført et samarbeidsprosjekt med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon om produksjon av en helt ny Håndbok for lokale rådsmedlemmer, tilpasset ny kirkelov. En helt ny lovsamling ble også laget i forbindelse med ny valgperiode lokalt fra 1.1.98.

I samarbeid med det foreløpige sentrale medlemsregisteret ble det utarbeidet en landsoversikt over fellesrådsadministrasjonene, blant annet med tanke på publisering i Årbok for Den norske kirkes 1998-utgave. Adressene til soknekontorene er integrert i den nye oversikten.

Kirkerådet er med i utviklingen av et felles datanettverk sammen med Kirkedepartementet og bispedømmekontorene når det gjelder saksbehandling, men det har også vært arbeidet for å videreutvikle dette til et bredere informasjonsverktøy. Den norske kirkes webside er videreutviklet ved å legge ut stadig mer dokumentasjon og ved å knytte Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon opp til hjemmesiden.

FORVALTNINGEN AV OPPLYSNINGSVESENETS FOND

Nye retningslinjer

På bakgrunn av en bred høring la Kirkerådet frem for Kirkemøtet forslag til nye regler for tildeling av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond. Følgende forhold ble særlig tatt opp til drøfting:

- fordeling mellom felleskirkelige/sentrale og regionale/lokale formål
- den interne fordeling mellom bispedømmerådene
- prosjektmidler eller permanente tilskudd
- 10 % til utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirkene.

Kirkemøtet hadde en inngående drøfting av de nevnte fire punkter. I forbindelse med spørsmålet om fordeling mellom felleskirkelige og lokale tiltak opplevde man dilemmaet mellom hensynet til Kirkemøtets ansvar for å ivareta de helhetskirkelige hensyn, samtidig som man ønsket å kanalisere mest mulig ut til lokale tiltak, for slik å kunne understreke viktigheten av det som skjer lokalt. Kirkemøtet konkluderte med en fordeling med 50 % til hver av "partene". KM understreket imidlertid at Kirkerådet og andre ansvarlige organer må arbeide for at flere av de tunge sentrale prosjektene (f.eks. KIFO og KA) må finansieres over statsbudsjettet.

Det er vanskelig å komme frem til objektive kriterier for fordeling av tilskuddene bispedømmerådene imellom. KM konkluderte med en fordelingsnøkkel som samlet sett skal ta hensyn til søkermasse sett i forhold til satsingsområder, bispedømmets størrelse i forhold til folketall, antall prestegjeld, kommunikasjon m.v.

Forholdet mellom driftsstøtte og prosjektstøtte ble inngående drøftet. Selv om det ble understreket at det primært skal ytes støtte til tidsbegrensede prosjekter innenfor Kirkemøtes satsingsområder, ønsket man likevel å gi mulighet for å yte driftsstøtte i en begrenset periode.

Kirkerådet ble bedt om å utarbeide retningslinjer slik at en del av avkastningen kan benyttes til arbeid for gjensidig utvikling av fellesskap med våre søsterkirker.

De vedtatte retningslinjer legges til grunn for tildeling av midler i 1998.

Tildeling av midler i 1997

Søkermassen til bispedømmerådene bestod i hovedsak av søknader innenfor Kirkemøtets vedtatte hovedsatsingsområder, men mengden på søknader varierte sterkt bispedømmene imellom. Nidaros hadde de mottatt 49 søknader mens Nord Hålogaland hadde mottatt 13. Også verdien av søknaden varierte med en samlet søknadsbeløp på 3 mill i Bjørgvin og 600.000 i Møre. Tildelingssummene varierte fra 360.000 til Møre og 720.000 til Oslo, i tillegg ble det bevilget tilskudd til fem misjonskonsulentstillinger. Til Kirkerådets egen virksomhet innenfor satsingsområdene ble det tildelt ca 2,7 mill, hvor Ung i kirken fikk den største enkelttildelingen. Vesentlige bidrag gikk til KIFO (1.000.000), Stiftelsen KFUK-hjemmet (900.000) og IKO (400.000).

Midler tildelt over Opplysningsvesenets fond utgjør et vesentlig bidrag for å kunne igangsette ulike prosjekter og større pilotprosjekter i vår kirke. Stiftelsen Kirkeforskning er et eksempel på et slikt prosjekt som takket være midler fra Opplysningsvesenets fond har blitt realisert, Ressurssenteret for mishandlede kvinner er et annet eksempel. På sikt er det imidlertid et problem når en vesentlig andel av tilskuddet som stilles til disposisjon for sentralkirkelige tiltak er bundet opp i mer eller mindre permanente tiltak.

Mange lokalmenigheter har iverksatt prosjekter finansiert gjennom Opplysningsvesenets fond, det samme gjelder regionale prosjekter. Prosjektmidlene er verdifulle i en tid med svært trange offentlige budsjetttrammer, og hvor driftsmidlene er skåret ned til et minimum. Det bør imidlertid stilles et kritisk spørsmål ved bruken av midler over Opplysningsvesenets fond på alle plan i kirken sett i relasjon til St.pr. 1 hvor det i målsettingen for bruk av de midler som stilles til disposisjon for kirkelige tiltak heter at "Tilskuddet skal nyttes til kirkelige formål som ikke er en naturlig del av statens eller kommunenes økonomiske ansvar". Det er viktig å være oppmerksom på at tilskuddene fra OF ikke må komme isteden for bevilgninger over de offentlige budsjett.

Konklusjoner

Meldingen for virksomheten i 1997 viser at virksomhetsfeltet har vært svært bredt, og at de vedtatte mål har vært styrende for arbeidet. Selv om mange mål er nådd, er det visse felt som peker seg ut ved at målene klart ikke er nådd, eller ved at vi fortsatt bare er i en innledende fase av en prosess. Av de mange områder som må følges opp vil vi peke på fem felt som må gis prioritet i det videre arbeid:

- virksomheten blant barn og unge.
- rekruttering til kirkelige stillinger
- videre oppfølging av forbruk og rettferd
- samisk kirkeliv
- medlemsregisteret

DE SENTRALKIRKELIGE RÅDS RESSURSER

A. Økonomi

Kirkerådet har gjentatte ganger pekt på manglende bevilgninger over Statsbudsjettet til de kirkelige råds virksomhet. De oppgaver rådene har ansvar for å ivareta gjør at det er uforsvarlig å la stillinger stå vakante, dette medfører et svært trangt driftsbudsjett.

De økonomiske rammevilkårene begrenser rådenes aktivitet. Antall årlige møter i oppnevnte nemnder og komiteer bestemmes ut fra økonomi og ikke antall saker som skal behandles. Kurs og seminarer som arrangeres må prises, dermed flyttes det økonomiske problemet fra der sentrale ledd til det regionale, eventuelt det lokale.

Prioriterte arbeidsfelt lar seg ikke realisere, av eksempler kan her nevnes arbeidet med bemanningsplan, rekrutteringsspørsmål og oppgaver på gudstjenstefeltet. Virksomhet i forbindelse med satsingsområdet "Ung i kirken" er heller ikke fulgt opp slik det skulle vært.

Midler fra Opplysningsvesenets fond har gjort det mulig til en viss grad å følge opp viktige satsingsfelt, men det er beklagelig at de statlige budsjetttrammer er så trange at ønskede og godt planlagte prosjekter må utgå grunnet manglende finansiering.

B. Personalressurser

Sekretariatet er organisert i en Kirkeavdeling med fagkonsulenter, en informasjonsavdeling og en administrasjonsavdeling. Administrasjonsavdelingens arbeidsmengde er så stor at det ikke er kapasitet for serviceoppgaver i forhold til fagkonsulentene. Dette betyr at fagkonsulentene må utføre alle typer oppgaver knyttet til saksbehandling og gjennomføring av møter og seminarer. Dette er en unødvendig belastning på allerede sterkt pressede medarbeidere. Til tross for restriktiv bruk av overtid, er den for enkeltes del uforholdsmessig høy, dette gjelder innenfor alle avdelinger.

1997 har være preget av flere langtidssykemeldinger, hvilket har øket presset på de øvrige medarbeidere. En så pass liten virksomhet er svært sårbar ved sykepermisjoner når det ikke er anledning til å ta inn vikarer.

Stabsutvikling - organisasjonsgjennomgang.

Det har i noen tid vært uro i sekretariatet i de kirkelige råd over den organisasjonsform sekretariatet har hatt. Vanskelige og utilfredsstillende strukturer kombinert med en arbeidsmengde som var langt større enn tilgjengelige ressurser har over lenger tid skapt slitasje. Sekretariatet fikk sin nåværende organisasjonsform etter vedtak om omorganisering og sammenslåing av KR's og MKR's sekretariat sak KR 70/91. Vedtaket innebar at sammenslåingen skulle iverksettes 1.02.92. Frem til denne tid skulle det arbeides frem mot felles økonomi, regelverk for tilsatte, lønnsvilkår og kontorløsning. Det er videre nedfelt at det skulle arbeides videre med organisasjonsutvikling i sekretariatet. Vedtaket ble fulgt opp i 1994, og ved opprettelse av Samisk kirkeråd inngikk også dette som en del av det felles sekretariat.

Med bakgrunn i uroen i sekretariatet ble det i møte mellom rådsledere, tillitsvalgte og den administrative ledelse i mars 1997 besluttet å engasjere en organisasjonskonsulent som primært skulle arbeide med de interne strukturer i organisasjonen. Rapporten fra organisasjonskonsulenten påpeker bl.a. at de organisasjonsmessige problemer sekretariatet opplever har sin bakgrunn i et uklart forhold de tre rådene i mellom, og at det i fortsettelsen både må arbeides med den interne organisering med klarere ansvarslinjer, men at det også må igangsettes et utredningsarbeid med tanke på de tre råds forhold til hverandre.

På denne bakgrunn er det formulert en målsetting for det videre arbeid

- å finne en struktur som både ivaretar de saksområder rådene samlet sett er satt til å ivaretar Den norske kirke, og som ivaretar de interne arbeidsforhold.

- å finne frem til klare ansvarslinjer både i forhold til administrativ så vel som til faglig ledelse.

- å arbeide for en felles identitet og tilhørighet mellom de tre rådene

- å avklare forholdet mellom rådsstruktur og kirkelov

Til tross for de utfordringer sekretariatet har stått overfor, er det et høyt motivert sekretariat, med stor innsatsvilje og et felles mål for aktiviteten: nemlig å legge forholdene best mulig til rette slik at Den norske kirke får mulighet til å realisere sin visjon om være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

STRATEGI OG STYRING

Kirkerådet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd

Avholde 1 felles møte i 1997 for felles drøfting av saker som angår hele den sentralkirkelige virksomhet

Sørge for regelmessige møter mellom lederne av de tre råd og sekretariatsledelsen

Kirkerådet

Forberede, gjennomføre og følge opp KM -97

Avholde 3 møter (februar, mai, september)

Sikre gjennomslag for Kirkemøtets vedtatte prioriteringer i virksomhetsplan og budsjett 1997

Delta i styringsdialogene mellom departementet og bispedømmene

Delta i årlige møter med bispedømmerådslederne

Fellesmøte ble avholdt 6.-7. februar i Trondheim med drøfting av fellessaker. Rådene hadde også separerte drøftinger.

Det er avholdt regelmessige kontaktmøter i 1997 mellom lederne i de tre råd og sekretariatsledelsen.

Forberedelse av Kirkemøtet 1997 har tatt en ikke ubetydelig del av sekretariatets arbeidstid. Det gjelder både saksforberedelse og det organisasjonsmessige. At Kirkemøtet 1997 skulle avholdes i Trondheim for første gang, har krevet en del nytenkning på gjennomføringen. Det har vært etablert et godt samarbeid med Nidaros bispedømmekontor og Liturgisk senter.

Kirkerådet har avholdt 3 møter i 1997: 6.-7. februar (delvis felles med SKR og MKR), 22.-23. mai og 18.-20. september. Rådet har behandlet 52 saker.

Kirkemøtets vedtatte prioriteringer har lagt føringer for årets virksomhetsplan og budsjett.

Direktøren har deltatt i styringsdialoger med samtlige bispedømmer.

Det er avholdt 3 fellesmøter med bispedømmerådsledere,

Sikre gjennomslag for Kirkeøkonomis prioriteringer ved tildeling av midler fra Opplysningsvesenets Fond 1997

Mellomkirkelig Råd

Avholde 3 møter (februar, mai, september)

Samisk kirkeråd

Avholde 3 møter (februar, mai, september)

Avholde 2 telefonmøter i AU

Delta på 1 møte i hvert av de tre nordligste bispedømmeråd (gen.sekr)

Delta på kontaktmøte med Samisk råd i Svenska Kyrkan

Delta på nordisk økumenisk sekretærsamling

KIRKEORDNINGSPØRSMÅL

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd

Stå i kontakt med departementet m.h.t. det videre arbeid med de kirkerettslige konsekvenser av Porvoo-avtalen

hvorav ett var med statsråden, og ett var felles med kontorsjefene.

Hovedtyngden av midlene er i 1997 fordelt på hovedsatsingsområdene vedtatt av KM.

MKR møtene avholdt 6.-7. februar, 5.-6. mai og 7.-8. september.

Samisk Kirkeråd har holdt tre rådsmøter; i Trondheim, Hattfjelldal og Tysfjord.

Det er holdt et telefonmøte i Arbeidsutvalget.

Generalsekretær har hatt kontaktmøte med hvert av de tre nordligste bispedømmeråd.

Kontaktmøte med Samiska Råd i Svenska Kyrkan ble holdt i november 1997.

Generalsekretær deltok i januar på nordisk økumenisk sekretærsamling.

Saken tatt opp bl.a. i foredrag om de juridiske konsekvenser av de økumeniske avtalene på nordisk kirkelovssymposium på Sørmarka 23.-25.5.97. Saken vil bli nærmere drøftet på en konsultasjon i London 16.-17.1.1998.

Kirkerådet

Utarbeide regler for valg av Kirkeråd og regler for rådets virksomhet til Kirkemøtet 1997

Klargjøre for behandling på Kirkemøtet 1997 spørsmålet om deling av Agder bispedømme

Utrede de kirkerettslige konsekvenser av sak KM 15/95 - Homofile i kirken til fremlegg på Kirkemøtet 1997.

Følge opp Bispemøtets arbeid omkring spørsmålets betydning for kirkens enhet.

Fremlegge for Kirkemøtet 1997 departementets utkast til regler for ordinasjon av ikke-teologer

ØKONOMI/PERSONELL

Kirkerådet

Det er utarbeidet regler for valg av Kirkeråd og regler for dets virksomhet. Forslag til nye valgregler ble sendt ut på høring til bispedømmerådene, og ble lagt frem til endelig vedtak på årets Kirkemøte.

Spørsmålet om deling av Agder bispedømme ble forberedt gjennom et eget utvalg og forelagt Kirkemøtet for behandling (sak KM 14/97). Kirkemøtet vedtok ikke å gå inn for deling. (Fullstendig vedtak i KM-protokoll 1997, s. 125.)

Saken ble forberedt for behandling på Kirkemøtet (sak KM 8/97). Til-saken forelå også som saksdokument utredning ved Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. Det ble avgitt høringsuttalelse til saken.

KM fattet et vedtak i 6 punkter. I pkt. 3 heter det:

KM finner at personer som lever i homofilt samliv, ikke kan inneha kirkelig tjeneste som vigsløt prest, diakon eller kateket. (Fullstendig vedtak i KM-protokoll 1997, s. 60.)

Saken kunne ikke legges frem for Kirkemøtet 1997 da Kirkerådet ikke har mottatt noe utkast fra departementet.

Grunnlagsmateriale og notater er oversendt departementet

Utarbeide en rapport til departementet om hovedutfordringer for Den norske kirke som bakgrunnsdokument for statsbudsjettet 1998

Arbeide for ytterligere 150 mill. i øremerkede tilskudd til kommunene som følge av ny kirkelov

Videreføre utredningsarbeid om alternative finansieringsmodeller for Den norske kirke til fremlegg på Kirkemøtet 1998

Forberede sak til KM -97 om rekruttering til kirkelige stillinger i Nord-Norge

Utarbeide melding om bispedømmerådernes tilsetninger fra 1.7.1996 - 30.6.1997 for KM

Gjennomtenke KR's rolle i forhold til studentprestene/sekretærene

Drøfte tiltak med sikte på rekruttering av kirkemusikere

både i februar og senere med sikte på økte bevilgninger til kirken.

Saken er tatt opp med departementet, statsråden og Stortingskomiteen i samarbeid med KA, om behovet for ytterligere 150 mill. som tilskudd til kirkelig virksomhet. Stortinget vedtok en bevilgning på 100 mill.

Kirkeskattutvalget har hatt 3 møter med innkalte ressurspersoner. P.g.a. ressurs- og sekretærsituasjonen og ønsket om en nærmere samkjøring med stat/kirke-utvalget som først vil bli oppnevnt i 1998, vil arbeidet ikke kunne foreligge til KM 1998.

Saken "Rekruttering til kirkelige stillinger i Nord-Norge" ble lagt frem for Kirkemøtet 1997 til behandling. Drøfting av på hvilken måte vedtaket skal følges opp, er begynt.

Melding om bispedømmerådernes tilsetninger for perioden 1.7.1996-30.6.1997 ble utarbeidet og lagt frem for Kirkemøtet 1997 til orientering.

Det ble i januar holdt en konferanse om kirkelig arbeid blant studenter med deltakelse fra studentprestene og de organisasjonene som driver arbeid blant studenter. En evaluering av konferansen er foretatt. Det arbeides med hvordan samarbeidet mellom de forskjellige aktører skal fortsette. Det er invitert til et første møte i et kontaktforum for kirkelig studentarbeid i januar 1998.

Undervisningsinstitusjonene og fagforeningen (NKOF) er kontaktet for å få frem data som kan vise rekrutterings-situasjonen i dag og i fremtiden. Saken er drøftet i Nemnd for gudstjenesteliv, som vil komme med forslag til tiltak overfor KR.

Foreta helhetskirkelig prioritering mellom bispedøperne og behov for nye kirkelige stillinger og arbeide for flere slike over statsbudsjettet

Avklare med departementet statlige tilskudd til menighetenes arbeid innen undervisning, diakoni og kirkemusikk

GUDSTJENESTELIV, LITURGI OG KIRKEMUSIKK

Kirkerådet

Ferdigstille tillegget til Norsk Salmebok med koralhefte til bruk på Norske Kirkedager 1997

Ferdigstille Kantoribok III

Delta i ferdigstillelsen av salme- og bønnebok for barn

Klargjøre ny familiemesse som liturgisk forsøksak

Et felles prioriteringsmøte ble holdt i februar for å fordele de stillinger som ble opprettet på statsbudsjettet for 1997 og for å foreta en forløpig prioritering for fremtidige stillingsoppsett. Det er videre arbeidet for å få opprettet nye stillinger på senere budsjetter.

Det er tatt initiativ for å få avklart hvordan ordningen med statlige tilskudd til menighetenes arbeid innen undervisning, diakoni og kirkemusikk skal ordnes. Utkast til regjært ble sendt ut på høring fra departementet og KR avga høringsuttalelse i mai 1997. Det er tatt initiativ til samarbeid med departementet og bispedømmene om forskjellige spørsmål vedr. tilskuddsordningen.

Salmer 1997 med koralhefte var ferdig til Kirkedagene i Trondheim og ble presentert på en salmekveld i Nidarøshallen. Førsteopplaget på 30.000 eks. ble utsolgt i desember 1997. Nytt opplag forelå ved årsskiftet.

Manus til bind III av Norsk Kantoribok er gjort ferdig og overlevert til Verbum. Det vil foreligge i første halvår av 1998. Dermed er den liturgireformen som ble initiert av Liturgikommissjonen av 1965, fullført.

Arbeidet med denne boken er ført videre i inneværende år, men har måttet vike for Salmer 1997 og utredningen om Vigsling av kantor (VAK). Planen er at prosjektet skal slutføres i 1998, slik at boken kan foreligge i 1999.

Familiemessen har vært til høring og er deretter bearbeidet av NfG. Bispemøtet har behandlet den og sendt den til-

bake til NfG for ny bearbeidelse på enkelte punkter. Bispemøtet skal ha saken på nytt på vår-møtet 1998.

Klارجjøre for høring spørsmålet om vigsling av kantor (VAK)

Arbeidet i VAK er ferdig. Saken *Vigsling av kantor* er sendt til høring med tanke på å fremmes for Kirkemøtet 1998.

Utarbeide forslag til særskilte prekentekster for kirkeåret 1999-2000 til Kirkemøtet 1997

Utarbeide følgende ressursmaterieil:

Freds- og menneskerettighetssøndagen (MKR), Stefanusdagen (MKR), Misjon i åpenbaringstiden (SMM), Bønnedagen (i samarbeid med NKR og Den evangeliske Alliansen), Bibeldagen (i samarbeid med Bibelselskapet), Fastetiden (i samarbeid med KN), Kvinnes internasjonale bønnedag (i samarbeid med NKR), Den internasjonale kvinnedagen (KR), U-landssøndagen (KU) og Verdens AIDS dag

Saken er ferdigbehandlet i alle organer og vedtatt på årets Kirkemøte.

I fire kvartalsvise menighetssendinger er det blant annet sendt følgende gudstjenestematerieil til Kirkeårspermen: Til åpenbaringstiden gudstjenesteopplegg og heftet "Guds-tjenestefeiring og misjon i advents- og åpenbaringstiden", til U-landssøndag (19. s.e.p) liturgiske byggeklosser og avis med tema "Ansikt til ansikt med Gud og min neste", til Menneskerettssøndag (2. s advent) opplegg med fokus på Nigeria; til Verdens AIDS-dag temaark om "Barn som lever i verden med Aids", samt gudstjenesteopplegget "Forbruk og rettferd" og opplegg for presentasjon av Salmer 1997.

Materieil til Kvinnes internasjonale bønnedag 1998 er oversatt og tilrettelagt av Norges kristne råd. Dette sammen med materieil til Den internasjonale kvinnedagen 8. mars 1998 ble sendt ut til menighetene i november.

Mellomkirkelig Råd

Delta i NKRs arbeid for å lage norske økumeniske liturgier

Økumeniske ordninger for Festgudstjeneste, bønnegudstjeneste og agapemåltid er fullført og godkjent av Norges kristne råd. Deretter ble gruppen reorganisert og gitt som nytt mandat å fremme ordning for økumenisk nattverdfeiring (uten Den katolske kirke, som ikke fant å kunne være med). Gruppen har så fremmet flere slike ordninger. Disse er til behandling i NKR. Når de er

vedtatt av styret i NKR, er det naturlig at de behandles etter vanlig prosedyre for liturgisaker i vår kirke.

UNDERVISNING OG UTDANNING

Kirkerådet

Følge opp handlingsplan for dåpsopplæring 1997-2001

Handlingsplan for dåpsopplæringen 1997-2001 er utarbeidet. Kirkerådet har fulgt opp planen, ved bl.a. å holde strategikonferanse med undervisningskonsulentene, igangsette vurdering av læremidler, ferdigstilte utredning om dåpslærere, tildele midler fra Opplysningsvesenets Fond og delta i referansegruppen.

Inngå ny samarbeidsavtale med IKO om videre oppfølging av arbeidet med Plan for dåpsopplæring

Med utgangspunkt i handlingsplanen er det inngått samarbeidsavtale mellom Kirkerådet og IKO om fordelingen av ansvaret for de enkelte tiltak.

Viderføre arbeidet for lovfesting av kirkelig dåpsopplæring og følge opp utviklingen av det nye kristendomsfaget i skolen

Kirkerådet har fulgt opp arbeidet med det nye faget "Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering" gjennom bl.a. å delta i høringer omkring fritaksretten, utkast til opplegg for etterutdanning av lærere, metodisk veiledning til det nye faget og forslag om endring av forskrift for godkjenning av lærebøker.

Ferdigstilte utredningsarbeidet om udløpte konfirmanter

Utredningen var ferdig i mars 1997, ble behandlet av Nemnd for undervisning 2.4.97 og i Kirkerådet 23.5.97.

Ferdigstilte utkast til ny plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke til Kirkemøtet 1997 og klargjøre for produksjon, distribusjon og veiledningsmaterieill i tilknytning til planen

Revidert "Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke" ble vedtatt av Kirkemøtet 1997. Arbeidet med Håndbok til "Plan for konfirmasjonstiden" er godt i gang. Håndbok til planen beregnes utgitt samtidig med denne 1. februar 1998.

Gjennomføre utviklingsprosjekt i samarbeid med 9 bispedømmer vedrørende frivillige medarbeideres kår i Den norske kirke

Det er besøkt 3 menigheter i hvert av 8 bispedømmer våren 1997. Det foreligger rapport fra møtene, hvor det deltok representanter fra menighetsråd, de ansatte og frivillige

medarbeidere. Ny besøksrunde okt./nov. 97, der det var lagt opp til en felles drøfting for alle medarbeiderne i menigheten. Rapport vil bli utarbeidet i 1998.

Ferdigstille samtalehefte omkring "Homofile i kirken"

Heftet forelå april - og det er i 1997 solgt ca. 2 000 hefter. Det er dessuten sendt ett eksemplar til hver av landets menigheter.

Følge opp arbeidet med organisering av kompetanseutvikling i samarbeid med KA

Det er utarbeidet prosjektsøknad til departementet i samarbeid med KA.

Mellomkirkelig råd

Utarbeide veiledningsmaterieill til dåpsopplæringen innenfor misjon, diakoni og økumenikk

Manuskript til veiledningsheftet I PRAKSIS - om misjon, økumenikk og diakoni - er ferdig og til produksjon hos IKO. Heftet vil foreligge januar 1998.

Følge opp kontakten med Den anglikanske kirke i England om dåpsopplæring i rammen av Porvoo-avtalen

Plan for dåpsopplæring er oversatt til engelsk, men kon- takten for øvrig er ikke fulgt opp.

Formidle stipend fra internasjonale kirkelige organisasjoner til norske deltakere

Det er gitt informasjon om og formidlet kontakt mellom Det Lutherske Verdensforbund og Kirkenes Verdensråd og norske stipenddeltakere og søkere.

Studiehefte om "Uprooted people": "Jeg var fremmed....."

Heftet (ca. 70 s.) er klargjort for trykking - og vil foreligge januar 1998. (KUMMKR)

ØKUMENIKK

Mellomkirkelig Råd

Arbeide for å få til forpliktende kirkesamarbeid i 5-6 lokalmiljøer der menigheter fra Den norske kirke og Metodistkirken virker sammen i et aktivt kirkefellesskap

Samtalegruppen valgte 4 lokalmiljø som utgangspunkt for drøftinger og forsøk om kirkesamarbeid. Arbeidet kom først i gang i slutten av året.

Forberede Kirkemøtebehandling i 1997 av "Felleseklæringer om rettferdiggjørelseslæren" fra LVF og Den katolske kirke

Delta i arbeidet med å forberede en nordisk katolsk-luthersk samtale

Arbeide videre med embetsteologi og embets-forståelse i lys av den aktuelle økumeniske dialog

Delta i Metodistisk-Luthersk samtalegruppe

Starte samtaler med Misjonsforbundet

Utarbeide norsk uttalelse til KV's prinsipp-program

Avklare relasjon til Den evangelisk-Lutherske Frikirke

MISJON, EVANGELISERING OG RELIGIONSIALOG

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd

Ivareta Den norske kirkes deltakelse i Lausanne-bevegelsens prosjekt

Saken ble ferdigbehandlet og fremlagt for MKR og KR, samt oversendt Bispemøtet og endelig avgjort på Kirke-møtet (sak KM 15/97).

Kirkemøtet ga sin tilslutning til "Felleseklæringer" (KMs vedtak i 8 punkter finnes i KM-protokoll 1997, s. 133-134.)

MKR fant fram kandidater til denne samtalegruppen.

Saken er delvis tatt opp i nordisk kirkelovssymposium på Sørmarka i mai.

Gruppen møttes tre ganger i løpet av året, og er godt i gang med sitt arbeid.

Første møte ble avholdt i november, plan for fortsettelsen er lagt.

Norsk uttalelse - utarbeidet etter konsultasjon med misjonsorganisasjoner og Kirkens Nødhjelp - er oversendt KV i juni.

Frikirken vil bli invitert til deltakelse i Nasjonalkomiteén for LVF i Norge. Komiteén møtes i forbindelse med MKR/AUs møter, når det er saker å behandle. Lutherske organisasjoner i Norge vil bli invitert som observatører.

"Tid for tro"

Mellomkirkelig Råd

Videreføre den faglige samtalen mellom NØM og SMM bl.a.gjennom oppfølging av misjonskonferansen i Brasil

Videreføre arbeidet i kontaktgruppen med Islamsk Råd

Stimulere til lokale religionsdialogiske initiativ i rammen av kontaktgruppen med Islamsk Råd

Bygge opp kontakten med Mosaisk trossamfunn

DIAKONI

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd

Nedsette arbeidsgruppe for å evaluere de ulike erfaringer med kirkeasy!

Kirkerådet

Utvikle ideer til og støtte lokalt prosjektarbeid i rammen av Plan for diakoni i Den norske kirke i samarbeid med bispedømmene

Deltagelse på møte i kontaktnettet "Tid for Tro" 29/4. Distribuert meldingsblad for TFF til menighetene med august-sendingen.

Norsk oppfølgingsmøte med bred deltakelse av organisasjoner og instanser som er engasjert i misjon er avholdt i samarbeid med Egede Instituttet. Fellesmøte mellom SMM og NØM er planlagt.

Gruppen møttes 2 ganger i 1997, konkret tatt opp gravplass-problem og fengselsstjeneste, samt tomtemangel til moskeer.

Det ble bevilget kr.10.000 som hjelp til utarbeidelse av et samtalehefte til bruk i religionsdialog.

Tre møter ble avholdt i løpet av 1997. Aktuelle problemfelt: Jødebo-oppgjøret, nytt kristendomsfag, felles arrangement.

Arbeidsgruppe under ledelse av Nord-Hålogaland biskop har hatt 2 møter. Gruppen, som er bredt sammensatt og har økumenisk deltakelse, tar sikte på å gjøre ferdig sin innstilling ca. mars 1998.

Foreta nytgivelse og oppdatering av Plan for diakoni og gjøre den tilgjengelig på engelsk

Avholde seminar for menighetseide frivillighetssentraler og gi innspill til kommende Stortingsmelding om frivillig arbeid

Utgi veiledningshefte om "Dødfødte barn og fostre"

Delta i Samarbeidsprosjekt "Sorg - omsorg" og "Rusmidler, Oppvekst, Kirke"

Mellomkirkelig Råd

Utarbeide ressurshefte om "Korsvei og korsvandring" til menighetene (KUI)

SAMFUNNSSPØRSMÅL

Forbruk og rettferd

Kirkerådet, Mellomkirkelig Råd, Samisk kirkeråd

Følge opp Kirkemøtets handlingsprogram "Forbruk og rettferd" og 3 x 3 slag . Gi informasjon og inspirasjon til menigheter og bispedømmer om videre engasjement for miljø/rettferd ut fra Kirkemøtets uttalelse (gudstjenester, tiende m.v.)

Plan for diakoni er oppdatert og utgitt i ny utgave. Den er også oversatt til engelsk. Det er utarbeidet et nytt arbeidsopplegg til planen, foreløpig kun på bokmål.

Det ble arrangert et dagsseminar i juni for de 21 kirke-/menighetseide frivillighetssentralene. Det deltok representanter (styremedlemmer og ansatte) fra 8 sentraler. Det er gjennom FRISAM (Frivillighetens samarbeidsorgan) gitt innspill til Stortingsmelding nr. 27 - Om statens forhold til frivillige organisasjoner.

Veiledningsheftet "Dødfødte barn og fostre" er utgitt og distribuert, bl.a. til alle sykehusprestene.

Kirkerådet er representert i samarbeidsprosjektene "Sorg og omsorg" og "Rusmidler - Oppvekst - Kirke" (ROK).

Heftet "Vandring på korsveien" utgitt av KUI mars.

Gudstjenesteopplegg er utarbeidet og KMs vedtak er gjort kjent for organisasjoner og politiske miljøer. Det er satt ned en arbeidsgruppe i de sentralkirkelige rådene, som har utarbeidet en handlingsplan for oppfølging. Det videre arbeidet vil skje i dialog med bispedømmene og Kirkens Nødhjelp, som var til stede på et dagsseminar 23/9.

Tiltakene innenfor mange av de 9 punktene er allerede godt

i gang, og vil også bli brakt med videre i dialog med den nye regjeringen. Norges Kristne Råd er interessert i å delta i disse møtene for å kunne bringe dette tilbake til frikirkene. Norges Kristne Råd vil også lofte fram u-landsgjeld innenfor 2000 års-feiringen, og har bedt MKR ta et særlig ansvar for dette.

Avgi høringsuttalelse til åpningstidsloven

Høringsuttalelsen ble sendt til Barne- og familiedepartementet 5.5.1997.

Kirkerådet

Delta i etablering av en særskilt merkevereordning i Norge våren 1997

Kirkerådet har vært en aktiv pådriver i dette arbeidet i hele 1997. Etter oppretting av Stiftelsen "Max Havelaar Norge", hvor Kirkerådet er medstifter, har Kirkerådet hatt sekretariatsansvaret for Stiftelsen.

Arbeide for økt bevissthet og endret praksis i menighetene i Den norske kirke omkring bruk av alternative varer (kaffe m.v.)

I februar 1997 ble det sendt en brosjyre og prøvepose av "rettferdig kaffe" til alle menigheter i Den norske kirke. Materiell og prøver ble også delt ut fra Kirkerådets stand under Kirkedagene i Trondheim. Her ble også "rettferdig kaffe" benyttet under den store kirkekaffen etter økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen. I løpet av året har mye materiell blitt sendt på forespørsel til enkeltpersoner/-menigheter.

Avklare modeller for alternativ plassering av kirkelige fondsmidler i samarbeid med Kirkens Nødhjelp og fremme disse overfor departementet

Dette spørsmålet vil bli fulgt opp i 1998.

Norge som flerkulturelt samfunn

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd

Bidra til drøfting av de utfordringer Den norske kirke står overfor i

Teologisk nemnd arbeidet mot slutten av året med å få nedsatt en utvalg som skal lage en utredning om dette

møte med utviklingen av Norge som et tydeligere tverrkulturelt samfunn

Mellomkirkelig råd

I samarbeid med NKR arbeide for et klarere økumenisk engasjement til fordel for en mer generøs asyl- og flykningepolitikk i Norge

Andre samfunns spørsmål

Kirkerådet

Utarbeide rapport til Kirkemøtet 1997 om satsingsområdet "Vern om livet" 1994-96

Videreføre arbeidet med de etiske utfordringer knyttet til bioteknologi og arrangere seminar for kirkeledere i samarbeid med NKR om aktuelle problemstillinger

INTERNASJONALE SPØRSMÅL

Mellomkirkelig råd

Arbeide for å øke bevisstheten i Norge om etniske og religiøse minoriteters rettigheter, med særlig tanke på minoritetskirker i Midt-

tema.

NØFI (Norsk Økumenisk Forum for Innvandrings-spørsmål), som er et fagorgan under NKR, tok i august initiativet til et felles brev fra kristne ledere. Resultatet var et stort felles-kristent opprop, offentliggjort 2/9. To høringsinnspill til Justisdepartementet er sendt fra Kirkerådet. Det har vært møter mellom kirkeledelsen og ledelsen i Justisdepartementet.

Det er utarbeidet rapport om satsingsområdet "Vern om livet" 1994-96 til Kirkemøtet 1997.

Seminalet ble gjennomført i april 1997. Kirkerådet avga høringsuttalelse til notat om endring av lov om medisinsk bruk av bioteknologi (forbud mot bruk av teknikker for framstilling av arvemessig like individer) til Sosial- og helsedepartementet. Kirkerådet avga også den 23.5.1997 en uttalelse ang. Europarådets konvensjon om menneskerettigheter og biomedisin på anmodning fra Ev.luth. Kirche in Bayern. Denne uttalelsen ble også sendt til alle partienes stortingsgrupper.

Det har vært tilrettelagt et omfattende besøksprogram for biskop fra Den koptiske kirke i Egypt. Reise til

Østen og Øst-Europa

bispevisiting i Palestina i januar og delegasjonsreise i februar/mars til Kypros, Libanon og andre land er planlagt. Momenter til en Midt-Østenstrategi er diskutert, og strategien skal vedtas i løpet av våren 1998. Norske menigheter med vennskapsmenigheter i Øst-Europa har mottatt økonomisk støtte. I revisjonen av samarbeidsavtalen med KN er Midt-Østen og Øst-Europa prioriterte regioner.

I samarbeid med SKR bidra til gjennomføringen av KV-konsultasjonen i Norge om oppfølging av studiet "Livets teologi"

Følge opp KV's flyktningear (Uprooted People)

Arbeid opp mot norske myndigheter, særlig ang. familier og religiøst forfulgte. Tett samarbeid med andre flyktningeorganisasjoner. Deltakelse på Amnestys flyktningedag 30. august med informasjon om KV's flyktningear.

Norsk statusrapport om flyktningear i Den norske kirke er avgitt til Kirkenes Verdensråd.

Gjennom kirkelig Øst-Europa Forum arbeide med å øke kunnskapene om kirkelig i Øst-Europa blant norske kirkelige aktører

Det ble i oktober holdt et møte angående proselyttisme for alle som er engasjert i kirkelig arbeid i Øst-Europa.

UNGDOM

Kirkerådet

Starte opp forberedelsen av Ungdommens Kirkemøte 1998

Forberedelsen av Ungdommens Kirkemøte 1998 er påbegynt i samarbeid med Ungdomsutvalget og en lokal komite, Ung i Nidaros, i Trondheim.

Drøfte opplegg av prosjekt omkring "Ungdom og gudstjeneste"

Opplegget er drøftet, og prosjektskisse er utarbeidet. Det

knyttet opp mot samarbeid med NRK

Delta i samarbeidsprosjekt Verbum og Norges KFUK-KFUM om utgivelse av ny musikk til "Ung messe"

Delta i arbeidsgruppe på IKO knyttet til farsrollen

Arbeide for økt ungdomsrepresentasjon ved menighetsrådsvalget 1997

Mellomkirkelig Råd

Norsk deltakelse på ungdomskonferanse i Graz juni 1997 i samarbeid med Norges kristne råd

Bygge opp et tydeligere kirkelig engasjement i spørsmål knyttet til ungdom og vold/rasisme knyttet opp til KV's program

tas sikte på å igangsette prosjektet i januar 1998.

Kirkerådet har deltatt i prosjektet, som er fullført med produksjonen "UNG MESSE" (Verbum).

Kirkerådet har deltatt i arbeidsgruppen i hele perioden og vært medansvarlig for seminar om farsrollen under Kirkedagene i Trondheim og på Gran/Hadeland 12.-13.10.1997.

Informasjon om Kirkemøtets ønske om 20% representasjon i alle kirkens råd og utvalg er tatt inn i informasjonen om menighetsrådsvalget. Det har også vært gjort særskilte henvendelser fra Kirkerådet til de frivillige kristelige ungdomsorganisasjonene om vedtaket og betydningen av å oppmuntre unge til å stille til valg. Utfordringen er også blitt fokusert i media.

Norsk Økumenisk ungdomsforum deltok med 2 ungdomsrepresentanter, deriblant én fra Den norske kirke, på ungdomskonferansen i Graz juni 1997.

Den norske kirke har søkt om å få Oslo med som deltaker i KV's storbyprogram om vold. Vi ble ikke tatt ut, men vil forsøke å følge programmet uten å være satsingsområde for KV.

KVINNESPØRSMÅL

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd

Forberede en strategi for videreføring av arbeidet med kvinnespørsmål i Den norske kirke etter utløpet av Det økumeniske tiår (til Kirkemøtet 1999)

Kirkerådet

Publisere rapport fra prosjektet "Lederutvikling for kvinner i kirken" og "erfæringsrapporten fra kvinner i rådsstrukturen" og bidra til fokusering på aktuelle utfordringer på området for Den norske kirke

Delta i forskningsprosjekt knyttet til kvinnelige presters erfaringer med søknad og tilsetting som prest i Den norske kirke

Ta initiativ til dialog mellom ulike grupperinger i synet på kvinnelig preste tjeneste

Støtte aktivt opp omkring det nyetablerte ressursenter for mishandlede kvinner i Oslo

Arbeidet er påbegynt i regi av Komiteen for Det økumeniske tiåret.

Rapportene ble publisert henholdsvis i mars og februar og aktuelle utfordringer er drøftet i forhold til Handlingsplan 1998-2000. Rapporten "Kirke, kjønn og komiteer" ble lansert i forbindelse med en pressekonferanse.

Rapporten om kvinnelige presters erfaringer med søknad og tilsetting som prest i Den norske kirke vil bli publisert i KIFOs skriftserie våren 1998.

Det planlagte møte om kvinnelig preste tjeneste mellom grupperinger med ulikt syn er forskjøvet til våren 1998.

Kirkerådet har et nært samarbeid med Kirkelig ressurs-senter for mishandlede kvinner og er bl.a. representert i styret for stiftelsen KFUK-hjemmet.

SAMISK KIRKELIV

Dåpsopplæring

Arrangere kontaktmøte om prinsipper for dåpsopplæring og materiellutvikling på samisk

Sørge for at nordsamisk konfirmanthok ferdigstilles høsten 1997

Koordinere manusarbeidet med "Barnas bønnebok" og klargjøre for trykking

Koordinere og støtte finansielt nyoversettelse og redigering av Luthers lille katekisme

Koordinere arbeid med "Salmehftet" på lulesamisk

Det har ikke lyktes å ha ett felles møte for sør-, lule- og nordsamisk om dåpsopplæringsarbeidet.

Vedrørende det pågående materiellutviklingsarbeid i lule- og nordsamisk område har det vært jevnlig kontakt.

Nordsamisk konfirmanthok utkom desember 1997.

Arbeidet med å vurdere manuset til "Barnas bønnebok" er ikke kommet i gang.

Årsaken er først og fremst manglende kapasitet i sekretariatet.

Nyoversettelsen og redigeringen av Luthers lille katekisme på nordsamisk ble ferdig våren 1997.

Ekstra midler i 1997 gjennom Kirkens Landsfond vil bli brukt til trykkingsarbeidet.

Prosjektet "Lulesamisk salmehefte" er blitt utvidet til å omfatte også en språklig revidering av 22 gamle salmer/ "Dålusj salma" hvorav noen med melodier fra Tysfjordområdet. Utvidelsen består videre i at salmeheftet skal gis ut med noter.

Samisk kirkeråd har fått noe støtte fra Samisk kulturråd. Det gjenstående arbeid - først og fremst tonesettingen, fortsetter i 1998, før klargjøring for trykking.

Salmearbeid

Legge forholdene til rette for at prøvehefte av Salmeboktillegget blir ferdig til bruk i de samiske menighetene

Viderføre prosjektet "Revitalisering av samisk salmesang" ved å bearbeide innsamlet materiale og tilrettelegge det for gudstjenestlig bruk

Liturgi

Nordsamisk

Legge forholdene til rette for at prøveheftet av liturgien blir ferdig

Den nye språkkonsulenten i Nordsamisk salmebokutvalg har påbegynt språkvasken av de 60 salmene til "Prøveheftet" av det nordsamiske salmeboktillegget. Etter den språklige bearbeidelse vil salmene samlet gjenomgås i utvalget.

Innenfor rammen av prosjektet "Revitalisering av samisk salmesang" har Samisk Kirkeråd brukt en mindre sum midler til kurs i kirkemusikk og liturgikk.

Nordsamisk liturgiutvalg har hatt to arbeidsmøter i første halvdel av 1997. Språklig sett er høymesseliturgien ferdig og klar for konsulentuttalelse fra referansegruppen som er oppnevnt av Nord-Hålogaland biskop. Utenom høymesseliturgien er følgende liturgier ferdig: Hjemmedåp, nøddåp, barnedåp, dåp av voksne, stadfestelse av dåp, brudevigsel, forbønn ved kisten, begravelse.

Bidra til at kassett av liturgien blir gitt ut

For å få god kvalitet på kassetten med den liturgiske musikken, arbeides det med å få korsangere som har kompetanse i både samisk språk og i korsang/liturgisk musikk.

Rekruttering

Lage en strategi for rekruttering til utdanning og til kirkelig tjeneste innen samisk kirkeliv. Arbeidet koordineres med rekrutteringstiltak i regi av Kirkerådet.

Til kirkemøtedokumentet om "Rekruttering til kirkelige stillinger i Nord-Norge" har Samisk kirkeråd laget et eget tillegg om de spesielle utfordringer når det gjelder rekruttering innenfor samisk kirkeliv. (Ref. pkt. 23)

Møtesteder

Koordinere og bidra økonomisk til en faggruppe som arbeider med temaet "Samisk identitet og kristendomsforståelse"

En faggruppe på 7 personer innenfor temaet "Samisk teologi og kristendomsforståelse" er etablert, og det første arbeidsmøtet fant sted i Tromsø i april 1997. Målet er å starte refleksjon om samisk kirsten identitet og å bidra til at menighetene gis kristen kunnskap og elementær kunnskap om egen kirkehistorie. Kurs, møter og seminar lokalt, regionalt og sentralt, vil danne bakgrunn for det ressursmaterialet som faggruppen vil utarbeide.

I samarbeid med Den Samiske Folkehøgskole arrangere seminaret "Kristendommen jeg lærte hjemme"

Kurset "Kristendommen jeg lærte hjemme" ble avviklet i mars 1997 i Storfjord i Troms. Kursavviklingen var et samarbeid mellom Den Samiske Folkehøgskole og Samisk kirkeråd, praktisk og økonomisk.

I samarbeid med MKR arrangere en internasjonal konferanse om "Teologi og landrettigheter"

Konferansen om "Teologi og landrettigheter" lot seg ikke gjennomføre i 1997, fordi SKR og MKR ikke fikk de midler det var søkt om fra Utenriksdepartementet. Det vil bli sendt ny søknad.

Synliggjøring av samisk kirkeliv

Forberede sak for KM 1997 om *samisk kirkeliv* og *urbefolkningsspørsmål**

Samisk Kirkeråd har forberedt en sak for Kirkemøtet 1997 med tittelen: "Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv" (sak KM 13/97).

KMs vedtak i saken inneholder bl.a. en anerkjennelse av det engasjement som preger samisk kirkeliv - og er samtidig en sterk støtte til at arbeidet må tilføres nødvendige ressurser. (Fullstendig vedtak i KM-protokoll 1997, s. 117-118.)

Praktisk tilretteleggelse

Markere Samefolkets dag 6. februar på fellesmøtet i de sentralkirkelige råd.

Samisk kirkeråd markerte Samefolkets dag 6. februar på det fellesmøtet de sentralkirkelige råd hadde i Trondheim

6.-7.2.97.

Sørge for informasjon om Samisk kirkeråds virksomhet to ganger i året til menigheter i Forvaltningsområdet og til andre aktuelle menigheter

Bistå på sekretariatsnivå med å tilrettelegge og gjennomføre seminar om "Evangelium og kultur" på Norske Kirkedager 1997

Oversette fra norsk til samisk rapporten fra studieprosjektet "Livets teologi" ("Theology of Life"). Gi ut i hefteform rapporten på samisk-norsk.

INFORMASJON

Starte gjennomtenkning av ulike sider ved utgivelse- og distribusjon av materiell

Generalsekretær har hatt to møter med ansatte fra menighetene i Forvaltningsområdet for samisk språk.

Gjennom sekretariatets bidrag ble samisk kirkeliv synliggjort på Mulighetenes Marked og gjennom seminaret "Takk, gode Gud for Moder jord". Foredragsholdere på seminaret var en indiansk prest og en samisk lærer med læstadiansk bakgrunn.

Samisk kirkeråd inviterte til kirkekaffe etter den sørsamiske gudstjenesten under Norske Kirkedager.

Rapporten fra studieprosjektet "Livets teologi" er oversatt fra norsk til nordsamisk. Det gjenstår å gi ut rapporten i hefteform på samisk-norsk.

Det er opprettet kontakt med Verbum Forlag om temaer og saker på kirkens dagsorden som kan være aktuelle for bokutgivelser på Verbum.

Som et ledd i samarbeidsavtalen med Kirkens Arbeids-giverorganisasjon er bl.a Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellelråd og kursdokumentasjon til bruk for bispedømmerådene o.a. ved kurs for menighetsrådene, utarbeidet i samarbeid med K.A. Avtaler om deling av inntekter og utgifter, distribusjon osv. er inngått.

ADMINISTRASJON

Utarbeide nye arbeidsrutiner/instruksjoner i forhold til praktisk og teknisk tilrettelegging av Kirkemøtet i Trondheim 1997

Arbeide for økt bruk av togreiser i forbindelse med møter/arrangementer i regi av de sentralkirkelige råd

MEDLEMSKAP, ORGANISASJON og VALG

Utarbeide utfyllende veiledninger til forskriftene for kirkelige valg, virksomhetsregler og tjenesteordningene vedtatt av Kirkemøtet 1996

Sørge for at det innen menighetsrådsvalget 1997 foreligger et operativt kirkelig medlemsregister

Plasering av Kirkemøtet 1997 i Trondheim har krevet gjen-
nomtenkning og utarbeidelse av nye rutiner. Det er
etablert et godt samarbeid med Nidaros bispedømme-
kontor.

Kontinuerlig bevisstgjøring hos alle ansatte

Veiledningshefte "Valg av menighetsråd - Val av sokneråd"
med regler og veiledning er utarbeidet. Utfyllende veiled-
ning til forskriftene om menighetsrådets og fellelrådets
virksomhetsplaner er utarbeidet og inntatt i Håndbok for
menighetsråd. Særskilt veiledningshefte vedr. tjeneste-
ordningene er ikke utarbeidet, men nærmere klargjøringer
vil bli fulgt opp i samarbeid med KA.

Et omfattende registreringsarbeid ble igangsatt våren 1997
for å få registrert alle ut- og innmeldinger i kirkebøkene,
samt at alle utenlandske statsborgere ble strøket. Et sam-
arbeid ble også innledet med andre tros- og livssynssam-
funn med sikte på å få strøket personer som ikke er med-
lemmer av Den norske kirke. På dette grunnlag ble et
foreløpig medlemsregister sendt ut til alle sokn for offentlig
gjennomsyn. Endringer ble registrert og til bruk ved
menighetsrådsvalget ble soknevisse manntalls- og medlems-
register sendt ut etter at Statens kartverk hadde koblet
adresser mot sokn. Rettelser blir foretatt fortløpende.

Saken er flere ganger drøftet i KR og med Kirkedeparte-
mentet og andre berørte instanser. Departementet har i
september gått inn for at prosjektet forlenges med 1 år og
har bedt KR utarbeide retningslinjer både for sentral og
lokal drift av registeret. Anbudsinnbrydelse ble sendt ut til

de 3 distributørene av folkeregisteret. På bakgrunn av anbefalingene vedtok KR å be IBM stå for driften av det foreløpige medlemsregisteret i 1998

Informasjon om valget er sendt ut til samtlige menigheter i flere menighetshefter og et veiledningshefte med regler, merknader og tips er utarbeidet. KR har hatt stor pågang fra menigheter om valgeregler og bruken av det kirkelige medlemsregisteret.

Vedr. fremtidig bruk av registeret, se pkt. 116. Et be-
arbeidet skjema for "kirkelig årsstatistikk" er sendt ut og registreringene vil bli lagt inn på EDB. Det er inngått avtale med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD) som vil bistå i dette arbeidet og legge dataene inn i kommunedatabasen, jf. pkt. 119.

Avtale med NSD ble inngått i mai og sikrer en fast ordning for registrering og tilrettelegging av kirkestatistikken samt veiledning om bruken av denne til KR, KUF, KIFO osv. Standardrapporter vil bli utarbeidet og kurs i bruken av kirke-databasen. Flere møter er avholdt med NSD hvor også KUF, KIFO, SSB o. a. har vært involvert. Det er etablert en ressursgruppe for kirke-databasen

Innberetningsskjemaer fra samtlige menighetsråd vil bli sendt inn og bearbeidet. Dessuten tar en sikte på en evaluering hvor bispedømmeråd og et utvalg av menighetsråd o. a. vil få tilsendt et spørreskjema. Rapport om dette vil foreligge 1998.

Se pkt 20-21.

Utarbeide informasjonsmaterieill til forberedelse og gjennomføring av menighetsrådsvalget

Avklare fremtidig bruk og drift av det kirkelige medlemsregister, andre EDB-baserte kirkelige registre og menighetenes årsstatistikk

Inngå avtale med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD) om fast ordning for tilretteleggelse og rapportering av kirkestatistikk

Evaluering av menighetsrådsvalget 1997. Gjennomgå erfaringene med gjennomføringen av valget med sikte på fremtidige valgopplegg og valgeregler.

ØKONOMIFORVALTNING

Kap 0294

Utarbeide budsjettforslag til statsbudsjettet 1998 innen 2.97 og gi kommentarer til det fremlagt statsbudsjett
Foreta nødvendig tilpasning av økonomiforvaltningen til det nye økonomireglementet i staten

Utarbeide tiltak som kan redusere faste og variable utgifter i virksomheten

Etablere On-Line med Skattefogdens regnskapsprogram

Kap 0299

Foreta tildeling av avkastningen fra OF i samsvar med Kirkemøtets prioriteringer

Utarbeide nye retningslinjer for rapportering og bruk av midlene

Låne ut midler fra fondet til menigheter m.v. og jevnlig rapportere til Kirkerådet

KVALITETSSIKRING OG KOMPETANSEUTVIKLING

Kirkerådet

Kirkelig ansatte

Etablere ordning for vurdering av godkjenning av ekvivalerende utdanning for kateket, diakon og kantor med utgangspunkt i nye tjenesteordninger

Nye/endrede rutiner tilpasset nytt økonomireglement blir gjort i forbindelse med nytt økonomisystem våren 1998.

Kontinuerlig oppfølging.

Etableres våren 1998 i forbindelse med installasjonen av nytt økonomisystem Agresso hos Skattefogden.

Se pkt 8.

Det er utarbeidet nye retningslinjer for bruk av midler fra Opplysningsvesenets Fond. Saken er forberedt gjennom en høringsrunde til bispedømmerådene, samt i løpende kontakt med Kirkedepartementet.

Lånesøknader til forskjellige kirkelige formål er behandlet. Kirkerådet har fått orientering på sine møter om låntakere, lånets formål og lånebeløpet.

Kirkerådet vedtok på sitt september-møte 1997 ordning for vurdering av godkjenning av ekvivalerende utdanning for kateket, diakon og kantor. Før denne ordningen ble vedtatt, har noen godkjenningssøknader blitt behandlet administrativt i Kirkerådet. Arbeidet med å etablere en

rådgivende komite for Kirkerådet for godkjenning av utdanning/praksis er i gang. Komiteen vil ha sitt første møte i begynnelsen av 1998.

Det er utarbeidet Plan for kompetanseoppbygging for kirkelig ansatte tilknyttet kirkelig katastrofeberedskap. Planen er sendt samtlige bispedømmeråd, politikamre og alle prester tilknyttet katastrofeberedskap.

Konsultasjonen om seksuelle overgrep i kirkelig regi ble arrangert 1.-2. september med i underkant av 60 deltakere. Plakat og brosjyre med oversikt over alle kontaktpersoner i bispedømmene forelå i juli. Materialet ble i september sendt til alle menighetene.

Arbeidet er koordinert bl.a. ved jevnlige møter med ressurspersoner innen feltet og med hele nettverket.

Prosjektet er etablert, i første omgang med tre bispedømmer som deltakere, Borg, Tunsberg og Stavanger. En hovedmålsetting er å øke kompetansen hos kirkelig ansatte som har unge med psykisk utviklingshemming som konfirmanter.

Det er avholdt et seminar i september med deltakere fra 9 bispedømmer. Målsettingen var å gi inspirasjon og kunnskap til deltakerne som igjen kunne formidles inn i de respektive bispedømmer.

En revidert Håndbok for både menighetsråd og fellelråd er utarbeidet av KR i samarbeid med KA. Dessuten har KA i samarbeid med KR utarbeidet kursdokumentasjon med overhead m.m. til bruk ved menighetsrådskursene. Saken

2. Foreta godkjenning av plan for kompetanseutvikling av prester tilknyttet kirkelig katastrofeberedskap

3. Videreføre arbeidet for å sikre kompetanse i bispedømmene innen overgrepssproblematikk (kurs og informasjonsmaeriel)

4. Koordinere det kirkelige arbeid blant psykisk utviklingshemmede

5. Delta i arbeidet med å etablere et kompetanse-utviklingsprosjekt for konfirmantlærere m.h.t. psykisk utviklingshemmede konfirmanter (PF)

6. Bygge opp nettverk av faglige ressurspersoner i bispedømmene på feltet hørselshemming

Medlemmer av kirkelige råd, utvalg og frivillige medarbeidere

1. Utarbeide revidert Håndbok for menighetsråd til bruk for nyalgte menighetsråd

5. Utvikle nærmere samarbeid med KA og bispedømmerådene omkring tilretteleggelse av kurs og veiledningsmaterieill for menighetsråd og kirkelig fellestråd i forbindelse med de kirkelige valg 1997/98
6. Samarbeide med bispedømmeråd om lokale/regionale kurs i lederutvikling for kvinner ("Kvinne er kvinne best")
7. Videreføre samarbeidsprosjekt med Borg bispedømme om evaluering av menighetsbladene i 6-8 menigheter i bispedømmet som ledd i biskopens visitas.
8. Produsere og distribuere artikkelstoff til menighetsbladene (2-3 utgaver)

Yte konsulentbistand til bispedømmer i arbeid med kommunikasjonsspørsmål

ANNET KIRKELIG REGELVERK

Gi faglige uttalelser i spørsmål knyttet til draktreglement vedtatt av Kirkemøtet

har vært forelagt bispedømmerådene med sikte på en koordinering i forhold til deres planer for kursing av de nye menighetsrådene og de nye fellestrådene. Boken forelå 1. desember. (Se pkt. 135) I tilknytning til dette er det også utarbeidet en Lovsamling for Den norske kirke, som inneholder de aktuelle lover, forskrifter, bestemmelser o.l. som gjelder i kirken.

KR har i samarbeid med KA utgitt Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellestråd som grunnbok ved kurs for medlemmer av de nyvalgte råden. Kursmaterieill er drøftet med bispedømmerådene. Se nærmere pkt. 134.

Ett regionalt lederutviklingskurs med to kurssamlinger i løpet av 1998 planlegges i samarbeid med Borg bispedømmeråd.

Siste årgang av menighetsbladene i visitasmenighetene i Borg er evaluert og rapport er sendt biskop og bladredaksjonene foran visitasene.

Det er laget og utsendt til 500 menighetsbladredaksjoner to fylgde stoffsendinger - i april og august. Sendingene har bl.a. inneholdt artikkelstoff, annonsematerieill og illustrasjoner i forbindelse med menighetsrådsvalg og etablering av kirkelig medlemsregister.

Det er holdt kursdag med bispedømmeadministrasjonen i Agder om forholdet til mediene og offentligheten.

Det er ikke funnet noen tilfredsstillende løsning administrativt for selve saksfeltet. Konsulenten for gudstjenesteliv/fiturgi har så langt mulig avgitt uttalelser - i samarbeid

med ekstern konsulent.

141. Utarbeide forslag til minimumskrav for menighetene i deres arbeid for tilrettelegging for funksjonshemmede

Arbeidet med å lage en brosjyre om tilrettelegging for funksjonshemmede i menigheten er godt i gang.

142. Kurs og samarbeid med KUF/KA/BDR omkring kirker, kirkegårder, inventar og utstyr

KUF har avholdt kurs for BDR mars 97, hvor KR har deltatt. P.g.a. manglende stillinger både sentralt og regionalt, har dette området ikke vært prioritert. Nye forskrifter fra KUF i samarbeid med bl.a. Riksantikvaren, om eldre kirker m.v. ventes snart å foreligge. Departementet sendte ut på høring spørsmål om delegasjon av myndighet etter kirkelovens § 21. Saken er drøftet med KUF, men KR har ikke avgitt noen uttalelse.

143. Følge opp de krav Språkloven stiller til offentlig forvaltning

Det er utarbeidet og innsendt rapportskjema for målbruk i de sentralkirkelige råd i 1996.

Skjema for løpende rapportering er distribuert til alle

ansatte for å bedre registreringer og rapporteringen i 1997.

INFORMASJON

144. Bidra til at medlemmene i Den norske kirke får informasjon og oppfordring til deltakelse i menighetsrådsvalget 1997

Det er utarbeidet veiledning til Kirkemøtets valgregler, og begge deler er utgitt i felles hefte på bokmål/nynorsk som er sendt alle menighetsråd og fellestråd og siden tilbudt for salg.

For første gang er også Kirkemøtets valgregler oversatt og utsendt på nordsamisk.

Det er i kvartalsvise menighetsssendinger til menighetsråd og fellestråd gitt informasjon og tips om hvordan det kan utarbeides en lokal informasjonsplan for å øke oppslutningen om valget.

Det er laget valgplakater på bokmål og nynorsk - og for første gang på nordsamisk/bokmål

Det er laget artikkelstoff som er distribuert til

Viderutvikle Den norske kirkes hjemmeside på Internet (World Wide Web) på leid plass på Internet-server eksternt, bl.a ved å legge ut pressestoff og annet informasjonsstoff

INTERN ADMINISTRASJON

Tilrettelegge for juridisk kompetanse

Evaluere administrasjonsavdelingens ressurser og arbeidsfordeling i forhold til økende arbeidsoppgaver

Vurdere alternative samordninger av fellesfunksjoner i Kirkens Hus

Iverksette nytt, samordnet EDB-system (med dep.

og bispedømmerådene) i sekretariatet

* Integrere arkiv, saks- og utvalgsbehandling elektronisk via On-File systemet

* Gjennomføre intern opplæring i On-File systemet

* Installering og opplæring i nytt saksbehandlingsprogram Word for Windows

Videreføre samarbeidet med KA og KIFO omkring intern datautvikling

MENIGHETER OG BISPEDØMMER

Kirkerådet

menighetsblad og riks- og bispedømmers medier. I Vårt Land ble det før første valgdag inntrykket annonser med oppfordring til å bruke stemmeretten.

Det er opprettet et eget område for pressestoff på hjemmesiden. Kirkelige lover og regelverk er også lagt ut på Internett. Det arbeides med et opplegg for å hjelpe menighetene til å gjøre bruk av Internett.

Det arbeides med å få opprettet en stilling som jurist i Kirkerådets sekretariat.

Administrasjonsavdelingens arbeidsfordeling er drøftet og visse endringer i arbeidsoppgaver er foretatt.

Spørsmålet om fellesfunksjoner er drøftet med brukerfellesskapet, og det arbeides med konkrete løsningsforslag..

Det arbeides fortløpende med disse spørsmål. Arkiv og saksbehandlingsdelen av On-File er tatt i bruk, og det er gjennomført internopplæring i to runder.

51. Norske Kirkedager er avholdt og arrangementet er under evaluering.
Utover å være representert i Hovedkomiteen, har sekretariatet vært involvert på flere områder: Informasjons- og pressetjeneste, Kirkedagsboken, internasjonalt program, tilgjengelighet for funksjonshemmede, seminarvirksomhet, salmekveld, Kirkedags-administrasjonen, stand på "Mulighetenes marked".
52. Kirkerådets direktør er medlem av hovedkomiteen og det forberedende arbeid er igang.
53. På grunnlag av spørreskjema til de 48 veikirker 1996 er det utarbeidet rapport om veikirke-sesongen 1996.
Brosjyre om Åpne kirker og Veikirker sommeren 1997 er distribuert i 30 000 eksemplarer til menigheter, turistkontorer m.m. Den inneholder oversikt over 55 veikirker og 208 andre sommeråpne kirker.
54. Det er etablert en ordning med jevnlige kontaktmøter med NRK Fjernsynet, relgjøre programmer, for erfaringsutveksling og samarbeid. Det arbeides for å etablere et kontaktnett til bispedømmekontorene i de fem regionene NRK vil produsere gudstjenesteprogrammer fra.
55. KUI har gitt vedledning og økonomisk støtte til lokalmenigheter, bispedømmer og organisasjoners informasjonsarbeid om Nord-Sør spørsmål.

Mellomkirkelig Råd

KIRKENS EMBETE OG RÅD

6. Koordinere kursopplegg i mediekontakt for Bisppe... i forbindelse med møtene våren og høsten 1997

ANDRE SENTRALKIRKELIGE INSTANSER

Kirkerådet og Meliømkirkelig Råd

7. Ivareta kontakten med Sjømannsmisjonen/Norsk kirke i utlandet
Kirkerådet
8. Videreutvikle samarbeidet med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon i rammen av en samarbeidsavtale
9. Videreføre samarbeidsavtale med Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp og Bispemøtet om informasjon gjennom Kirkens Informasjonstjeneste
0. I samarbeid med Kristelig Kringkastingslag og Frikirken rådet gjennom referansegruppen "Tro på TV" å delta i kontaktmøter med norske TV-selskaper som bidrag til å alminneliggjøre kristne tros- og livsyttringer på fjernsyn

Det er i regi av KIRKELIN gjennomført kursmoduler under opplegget "Biskopene og mediene" både på vår- og høstmøtet. I vår var temaet "Biskopene i det offentlige rom", i høst "Biskopene og offentlighetsprinsippet". Opplegget fortsetter.

Det er avholdt et kontaktmøte med Sjømannsmisjonens ledelse, videre er det samarbeidet med tanke på Stabsbudsjettet for 1998.

En samarbeidsavtale mellom KR og KA er utarbeidet og vedtatt av KR og KA.

Faste kontaktmøter på lederplan er etablert.

Samarbeidsavtalen er videreført i form av bistand fra KIRKEINFO ved kursopplegg, pressestjeneste, utarbeidelse og distribusjon av materiell og informasjon til menighetene.

Samarbeidet har i vår vært videreført ved kontaktmøter for oppdatering og erfaringsutveksling.

FRIVILLIGE KRISTELIGE OG HUMANITÆRE

ORGANISASJONER

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd

161. Delta i samarbeidet mellom misjonsorganisasjonene og den kirkelige rådsstruktur om menighet og misjon for å styrke misjonsengasjementet i menighetene (SMM), og evaluere 3-års perioden (1995-97)
162. Delta i NGO-netverkene: Miljøhjemmevernet, Forum for utvikling og miljø, NGO-forum for menneske-rettigheter og RORG (Organisasjoner med rammeav-tale med NORAD)
- Kirkerådet
163. Møter med Organisasjonenes Felle råd (OF)
164. Innkalle til særskilt møte for drøfting av samarbeid og samordning innenfor det kirkelige barne- og ungdomsarbeid
165. Representere Den norske kirke i FRISAM (Kontaktutvalget mellom myndighetene og frivillige organisasjoner)

ØKUMENISK SAMARBEID I NORGE

- Det har vært avholdt 3 møter i SMM, hvorav ett var et fellesmøte med representanter fra de regionale SMM. Det har kommet misjonskonsulentstillinger i 3 nye bispedømmer. God deltagelse og integrasjon av misjonsorganisasjonene på Kirkedagene med 5 programgjester. Initiativ er tatt til et KIFO-prosjekt om misjon i menighetene. Evaluering av samarbeidet etter 3 år pågår. MKR/KR evaluerte SMM på sine høst-møter.
- Deltakelse i råd og styre i Miljøhjemmevernet.
- Deltakelse i Forums styre og i arbeidgrupper om gjeld, etisk næringsliv og Verdens handelsorganisasjon (WTO)
- Deltakelse i NGO-forum for menneskerettigheter, med bl.a. koordinert deltakelse under FNs Menneskerettighets-kommisjon, og i samband med konferansen "An effective human rights policy" i september.
- Det søkes et samarbeid med organisasjoner innenfor RORG om ulike tiltak, bl.a. oppfølging av "forbruk og rettferd".
- Det er avholdt et møte med ledelsen i OF.
- Møtet ble holdt 12. juni 1997.
- Kirkerådet er medlem i og deltar aktivt i FRISAM (på vegne av Den norske kirke).

Mellomkirkelig Råd

Videreføre arbeidet med å styrke Kirkens Nødhjelp som Den norske kirkes instrument for internasjonal diakoni og relasjoner til våre søsterkirker

57. Videreføre samarbeidet med Kirkens Nødhjelp i henhold til regionale avtaler om Øst-Europa og Sør-Afrika

NORDISK SAMARBEIDKirkerådet, Mellomkirkelig Råd og Samisk kirkeråd

58. Lede arbeidet i regi av Nordisk Kirkelig Studieråd

59. Forberede nordisk konferanse om psykisk utviklingshemmede i 1998 og delta på konferanse i 1997

**SAMARBEID MED KIRKER I ANDRE REGIONER
OG GJENNOM INTERNASJONALE ORGANISASJONER**Kirkerådet

60. Vurdere medlemskap i Eurodiakonia

En gjennomgang av Samarbeidsavtalen mellom KN og MKR er i gang hvor MKRs generalsekretær og KRs direktør deltar.

Regionsavtalene med KN om Øst-Europa og Sør-Afrika blir gjennomgått som en del av gjennomgangen av Samarbeids-avtalen. Et periodisk tettere samarbeid om Øst-Europa.

Norge utgjør i 1997-98 arbeidsutvalget i det nordiske styre. Våren 1997 ble det holdt et nordisk seminar i Finland om den åndelige dimensjon i den kirkelige voksenundervisning. Det er dessuten utgitt et nummer av den nordiske Studiebuletin.

Nordisk konferanse ble avholdt i Lunnsbrunn i Skara stift i mars med 13 deltakere fra Norge. Forberedelse av nasjonal konferanse 1998 i Harstad er godt i gang.

Nemnd for diakoni har vurdert medlemskap som positivt, men saken er ikke fremmet for Kirkerådet.

Mellomkirkelig råd

171. Bidra til at det skjer en avklaring av de nordiske lutherske kirkers forhold til Leuenberg-fellesskapet
172. Søke å samordne Den norske kirkes relasjoner til kirker og økumeniske organer i Øst-Europa
173. Sette ut i livet en søsterkirke-relasjon mellom MRK og Zimbabwe Christian Council (ZCC)
174. Etablere en søsterkirke-relasjon mellom Den norske kirke og Evangelical Lutheran Church of Jordan (ELCJ)
175. Ivareta Den norske kirkes medlemskap i KV gjennom aktiv deltakelse i forberedelsene til generalforsamlingen i Harare 1998, gjennom å dyktiggjøre delegatene samt legge til rette for deltakelse i et besøksprogram
176. Ivareta Den norske kirkes medlemskap i LVF gjennom aktiv deltakelse i forberedelsen til generalforsamlingen i Hong Kong og gjennom å dyktiggjøre delegatene
177. Arbeide for i samarbeid med KN og NMS for at LVFs 50-års jubileum blir markert i norske menigheter til sommeren
- Teologisk nemnd anbefaler at Den norske kirke starter forberedelsen til å underskrive Leuenbergkonkordien.
- Samordning av Den norske kirkes engasjement i Øst-Europa blir gjort gjennom Øst-Europa forumet, samt gjennom deltakelse på prosjekter og rundeboards-konferanser i regi av KV, LVF og KEK.
- Dette punktet er justert til å være et samarbeid knyttet til person-utveksling med Tanzania, ikke et formalisert kirke-samarbeid. Det vurderes å la Global Alliance overta dette arbeidet, siden det oppleves å være for lite knyttet til menighetsutveksling, og derfor faller utenfor MKRs ønske om at menighetene skal utgjøre rammen for utvekslingsarbeid.
- Samtaler om dette fant sted under Kirkedagene i Trondheim og vil bli fulgt opp i januar 1998.
- KVs generalforsamling er utsatt til desember 1998. Derfor er forberedelsesarbeidet ikke startet i 1997.
- Det er gjennomført et godt forberedelsesarbeid for delegater og rådgivere som deltok på Generalforsamlingen. Dette var en viktig forutsetning for vår delegasjons aktive deltakelse i selve møtet og valget av MKRs leder Sigrun Møgedal til LVFs Treasurer.
- I samarbeid med KN og NMS ble det laget og sendt ut en brosjyre og forbønnsstekster til alle norske menigheter i anledning av LVFs 50-års jubileum. Brosjyren gikk også ut gjennom kontaktnettet til KN og NMS. Under

78. Ivareta Den norske kirkes medlemskap i KEK gjennom aktiv deltakelse i forberedelsene til Det europeiske økumeniskemøtet i Graz og ved å dyktiggjøre delegatene, bl.a. ved å arrangere et dagsseminar "Forsoning på norsk"

Kirkedagene i Trond. . . om det inn et jubileumsoffer på ca.kr. 57.000 til LVFs sykehus i Jerusalem, Augusta Victoria.

Den 6. mars ble det arrangert et ettermiddagsseminar i Bymisjonssenteret i Tøyenkirken, som var åpent for alle, og hvor de norske delegatene til Graz deltok. Personer fra ulike miljøer deltok, og responsen var svært god.

Delegatene var derfor vel forberedt, men arbeidet med å utfordre andre, bl.a. kristne fra andre kirkesamfunn og ungdom til deltakelse, kunne vært bedre. En bok om forsoning vil bli utgitt på Verbum forlag i 1998, med bl.a. innspill fra KEKs Generalforsamling.

